AS "AUGSTSPRIEGUMA TĪKLS"

ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAS ATTĪSTĪBAS PLĀNS

2027–2036

SATURS

Kopsavilkums **3**

Elektroenerģijas pārvades sistēmas raksturojums **5**

Ģenerējošo avotu attīstības un elektroenerģijas pārvades sistēmas bilances prognoze **7**

Pārvades sistēmas operatora novērtējuma ziņojuma būtiskākie secinājumi un rekomendācijas 8

Pārvades sistēmas infrastruktūra starpvalstu savienojumu jaudas palielināšanai, sistēmas drošumam vai atjaunošanai **9**

Latvijas–Igaunijas 4. starpsavienojums 10

Jaunas 330 kV EPL izbūve Ventspils–Brocēni–Varduva 11

Kritiskās infrastruktūras aizsardzības projekti 11

330 kV pārvades tīkla un tā objektu atjaunošana 11

110 kV pārvades tīkla un tā objektu atjaunošana 13

Ieguldījumi informācijas tehnoloģijās 15

AST Dispečeru vadības un datu centra izbūve, ražošanas bāzes teritorijas un ēku kompleksa pārbūve 16

Atjaunīgo energoresursu objektu un galalietotāju jaunu pieslēgumu īstenošana **17**

Elektroenerģijas pārvades sistēmas perspektīvās attīstības projekti **25**

Baltijas jūras reģiona atkrastes elektropārvades infrastruktūras attīstība 25

Latvijas–Zviedrijas starpsavienojums 26

Baltijas–Vācijas starpsavienojums 26

Latvijas–Lietuvas starpsavienojumu un elektropārvades tīkla projektu attīstība 27

330 kV tīkla izbūve Liepājā 27

Elektropārvades tīkla caurlaides spējas palielināšana 27

Elektroenerģijas tirgus attīstības tendences nacionālā un reģionālā līmenī **28**

Pāreja no 60 minūšu uz 15 minūšu nebalansa norēķinu periodu 35

Elektroenerģijas tirdzniecības pāreja uz 15 minūšu periodiem 35

Papildu izsoles tekošās dienas tirgū 35

Pāreja no 60 uz 30 minūšu starpzonu tirdzniecības slēgšanas laiku tekošās dienas tirgū 35

Nominētie elektroenerģijas tirgus operatori 35

Balansēšanas tirgus attīstība 36

Ietekme uz pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu **38**

Infrastruktūras projektu ietekme uz pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem 39

Pārvadītas vienības (EUR/MWh) izmaiņas pret spēkā esošo tarifu 39

Pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu vidējās vērtības izmaiņu prognoze nākamajam regulatīvajam periodam 39

Pielikumi **41**

1

KOPSAVILKUMS

Elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plāns (turpmāk – Attīstības plāns) ir pārvades sistēmas operatora (turpmāk arī – PSO) izstrādāts plānošanas dokuments, kurā nosaka nepieciešamos finanšu ieguldījumus pārvades sistēmas operatora objektos vai izveidojamajos aktīvos turpmākajos 10 gados. Elektroenerģijas pārvades sistēmas plāns izstrādāts saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – SPRK) padomes 2025. gada 22. maija lēmumu Nr. 1/8, ar kuru apstiprināti "Noteikumi par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu" (turpmāk – Noteikumi). PSO plāna izstrādē izmanto ar SPRK saskaņotus attīstības rādītājus.

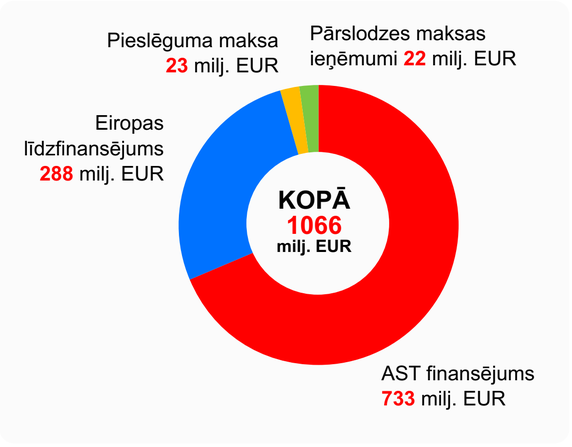
Izstrādājot pārvades sistēmas attīstības plānu, galvenais uzsvars likts uz AS "Augstsprieguma tīkls" (turpmāk arī – AST) pārvades sistēmas infrastruktūras attīstību un šādu stratēģisko mērķu sasniegšanu:

- Latvijas–Igaunijas 4. starpsavienojuma izbūve;
- jaunas 330 kV elektropārvades līnijas (turpmāk – EPL) Ventspils–Brocēni–Varduva izbūve;
- kritiskās infrastruktūras aizsardzības projektu īstenošana;
- elektroenerģijas pārvades sistēmas darbspējas uzturēšana un attīstība, nodrošinot efektīvu un kvalitatīvu elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu par iespējami zemākiem pakalpojumu sniegšanas tarifiem;
- virzība uz elektroenerģijas sistēmas digitalizāciju un zaļo transformāciju, tostarp jaunu atjaunīgo energoresursu ražotāju integrācija elektroenerģijas pārvades sistēmā;
- esošās elektroenerģijas sistēmas atjaunošana tādā apjomā, lai nepalielinātos pārvades sistēmas aktīvu novecošanās tendences.

Pārvades sistēmas aktīvi ir izvērtēti atbilstoši vērtēšanas kritērijiem, un izvērtējuma rezultāti kopā ar šo plānu ir iesniegti SPRK.

Iepriekšminēto mērķu sasniegšanai Attīstības plānā paredzētas investīcijas vairāk nekā viena miljarda eiro apmērā (detalizētu informāciju skat. tabulā tālāk), tās daļēji finansējot no Eiropas Savienības līdzfinansējuma reģionāla mēroga attīstības projektiem, kā arī no pieslēguma maksām trešo pušu ierosinātiem elektroenerģijas pārvades sistēmas paplašināšanas projektiem.

ATTĪSTĪBAS PLĀNA FINANSĒJUMS 2027–2036



Attīstības plānā ietverto infrastruktūras projektu ietekme uz pārvades sistēmas pakalpojumu vidējo tarifu nākamjā regulatīvajā perodā aplēsta 2,2 % apmērā. Detalizēta informācija sniegta nodaļā "Pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu vidējās vērtības izmaiņu prognoze nākamajam regulatīvajam periodam".

ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2027–2036 IETVER

330 kV

7 Autotransformatoru nomaiņu

643 Elektropārvades līniju balstu nomaiņu

110 kV

27 Apakšstaciju pārbūvi

49 Transformatoru nomaiņu

2147 Elektropārvades līniju balstu nomaiņu

un ar atjaunīgo energoresursu objektu pieslēgšanu pārvades tīklam saistītos pasākumus, kā arī citus tehniskus pasākumus elektroenerģijas pārvades sistēmas darbspējas nodrošināšanai. Plāna sagatavošanas brīdī (01.04.2026.) ir noslēgti 30 pieslēguma līgumi par jaunu atjaunīgo energoresursu elektrostaciju pieslēgšanu, kuru kopējā jauda sasniedz 3224 MW, no tiem 446 MW veido saules elektrostacijas, 735 MW vēja elektrostacijas un 1943 MW hibrīdprojekti (saules elektrostacija un enerģijas uzkrātuve), bet kopumā ir noslēgtas 55 vienošanās par pieslēgumu ierīkošanu vai to modifikāciju.

Papildus iepriekš minētajam AST Attīstības plānā ir ieskicējusi atjaunīgo energoresursu elektrostaciju pieslēgumu dinamiku elektroenerģijas pārvades tīklā, kā arī Baltijas jūras reģiona elektropārvades infrastruktūras attīstības nākotnes perspektīvas un AST potenciālo lomu tajā.

2

ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAS RAKSTUROJUMS

APAKŠSTACIJU, AUTOTRANSFORMATORU UN TRANSFORMATORU SKAITS UN UZSTĀDĪTĀ JAUDA 2026. GADA 1. JANVĀRĪ

330 kV

17
Apakšstacijas

29
Autotransformatoru un transformatoru skaits

4025
Uzstādītā jauda, MVA

110 kV

130
Apakšstacijas

240
Autotransformatoru un transformatoru skaits

5123,7
Uzstādīta jauda, MVA

ELEKTROPĀRVADES LĪNIJU GARUMS (LĪNIJAS GARUMS PA ĶĒDI) 2026. GADA 1. JANVĀRĪ

330 kV

1726,73 km
Gaisvadu un kabeļu EPL

No tām kabeļu
22,37 km

110 kV

3786,58 km
Gaisvadu un kabeļu EPL

No tām kabeļu
85,47 km

INFORMĀCIJA PAR PĀRVADES SISTĒMAS AKTĪVU NOVECOŠANOS

Pārvades sistēmas aktīviem ir noteiktas kritiskās vecuma robežvērtības:

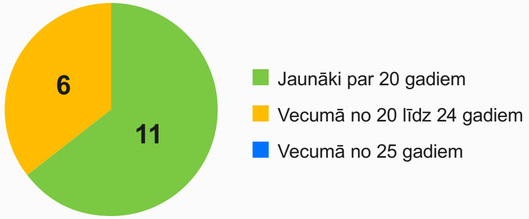
- apakšstacijām – 50 gadi;
- releju aizsardzībām (RAA) un dispečervadības sistēmām (DVS) – 25 gadi;
- 330/110 kV autotransformatoriem – 60 gadi;
- 110/20-6 kV transformatoriem – 50 gadi;
- elektropārvades līniju dzelzsbetona balstiem – 60 gadi.

Turpmāk sniegtajās riņķa diagrammās attēloti to iekārtu (aktīvu grupu) vecuma dati (situācija 01.04.2026.), kurām ir paredzētas investīcijas šajā Attīstības plānā.

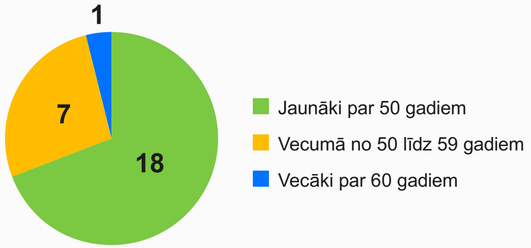
Kā redzams riņķa diagrammās, vairākām iekārtām (aktīvu grupām) ir pārsniegta kritiskā vecuma robežvērtība vai tā tiks sasniegta tuvākajos gados.

Lai nepalielinātos tādu iekārtu (aktīvu) skaits, kurām var tikt pārsniegta vecuma kritiskā robežvērtība, tuvākajos gadu desmitos ir jāplāno nepieciešamo iekārtu nomaiņa vai pārbūve.

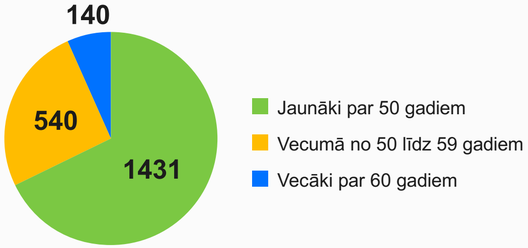
330 kV RAA un DVS



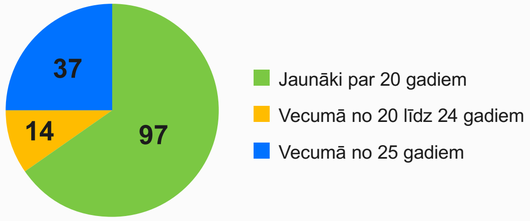
Autotransformatori



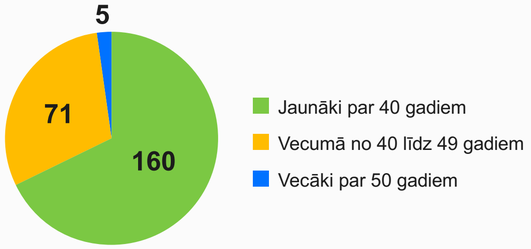
330 kV dzelzsbetona balsti



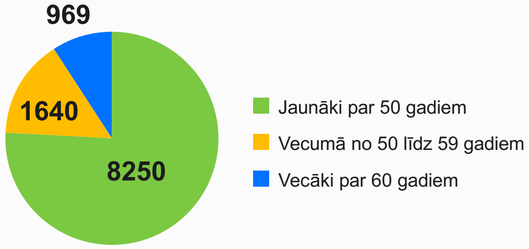
110 kV RAA un DVS



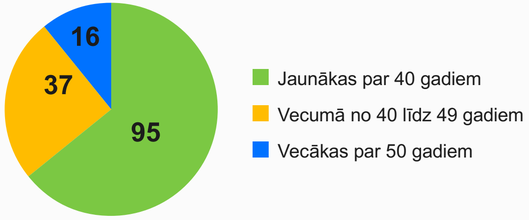
Transformatori



110 kV dzelzsbetona balsti



110 kV sadalietaises



3

ĢENERĒJOŠO AVOTU ATTĪSTĪBAS UN ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAS BILANCES PROGNOZE

Izstrādājot Attīstības plānu, AS “Augstsprieguma tīkls” atbilstoši Noteikumu 4. punktam un 6.1.2. apakšpunktam ir ņēmusi vērā secinājumus un informāciju, tostarp ģenerējošo avotu attīstības un elektroenerģijas pārvades sistēmas jaudas pietiekamības prognozes, kas ietvertas pārvades sistēmas operatora 2025. gada ikgadējā novērtējuma ziņojumā, kuru pārvades sistēmas operators sagatavo atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 322 “Noteikumi par pārvades sistēmas operatora ikgadējo novērtējuma ziņojumu”. Elektroenerģijas ražošanas un patēriņa prognozes AS “Augstsprieguma tīkls” ir izklāstījusi iepriekšminētajā ziņojumā, kas ir publiski pieejams AST tīmekļa vietnē (https://www.ast.lv/lv/content/parvades-sistemas-operatora-novertejuma-zinojumi).

PĀRVADES SISTĒMAS OPERATORA NOVĒRTĒJUMA ZIŅOJUMA BŪTISKĀKIE SECINĀJUMI UN REKOMENDĀCIJAS

- Latvijā un visā Baltijas jūras reģionā tiek prognozēts ievērojams no atjaunīgajiem energoresursiem (AER) iegūtās elektroenerģijas apjoma pieaugums, kas radīs nepieciešamību turpināt attīstīt AER pieslēgumus pārvades tīklam. AST sistēmas drošuma un stabilitātes nodrošināšanai būs nepieciešama tīkla pastiprināšana ilgtermiņā, kā arī lielāka balansēšanas jaudu iesaiste un balansēšanas tirgu attīstība visā Baltijas reģionā.
- Scenārijos, kuros Rīgas TEC-1 un Rīgas TEC-2 turpina darbību, ENTSO-E veiktā resursu pietiekamības novērtējuma rezultāti neuzrāda būtiskus elektroapgādes resursu pietiekamības riskus Latvijā līdz 2035. gadam. Lai nākamajā desmitgadē nesamazinātos Latvijas elektroenerģijas sistēmas drošums un stabilitāte, ir svarīgi nodrošināt kontrolējamu bāzes elektrostaciju pieejamību Latvijā, kas nepieciešamības gadījumā varētu piedalīties balansēšanas pakalpojumu nodrošināšanā un Latvijas maksimuma slodzes segšanā.
- Elektroenerģijas pieprasījuma nodrošināšanā un pieaugošā AER apjoma integrēšanā energosistēmā būtiska loma būs starpsavienojumiem un pārvades tīkla pastiprināšanai, kā arī Baltijas elektroenerģijas sistēmas ciešākai integrācijai Eiropas elektroenerģijas tirgū. Tostarp būs nepieciešams palielināt starpsavienojumu jaudu ar Igauniju un Lietuvu, kā arī izvērtēt potenciālu zemūdens elektroenerģijas kabelim, piemēram, starp Latviju un Vāciju vai Zviedriju.
- Lai turpinātu sekmēt AER attīstību Latvijā un nodrošinātu pēc iespējas plašāku AER pieslēgšanu elektropārvades tīklam, vienlaikus samazinot ogļskābās gāzes emisijas un virzoties uz klimatneitrālas energosistēmas mērķi, ir nepieciešams veicināt elektroenerģijas patēriņa tehnoloģiju attīstību Latvijā un to pieslēgšanu pārvades tīklam, t. i., elektrifikāciju tautsaimniecības, transporta un rūpniecības sektorā, kā arī enerģijas uzkrājošo tehnoloģiju attīstību.

Latvijas elektroenerģijas sistēmas patēriņu nākotnē būtiski var palielināt datu centru, ūdeņraža un citu P2X tehnoloģiju attīstība. Lai nodrošinātu šādu attīstību, vienlaikus saglabājot Latvijas elektroenerģijas sistēmas drošumu un stabilitāti, būs nepieciešamas investīcijas elektroenerģijas pārvades tīkla stiprināšanai.

Plašāku informāciju par lietotāju vajadzībām, jaunām ražošanas jaudām un jauniem slodzes punktiem var redzēt nodaļā “Atjaunīgo energoresursu un galalietotāju jaunu pieslēgumu īstenošana”.

4

PĀRVADES SISTĒMAS INFRASTRUKTŪRA STARPVALSTU SAVIENOJUMU JAUDAS PALIELINĀŠANAI, SISTĒMAS DROŠUMAM VAI ATJAUNOŠANAI

LATVIJAS–IGAUNIJAS 4. STARPSAVIENOJUMS

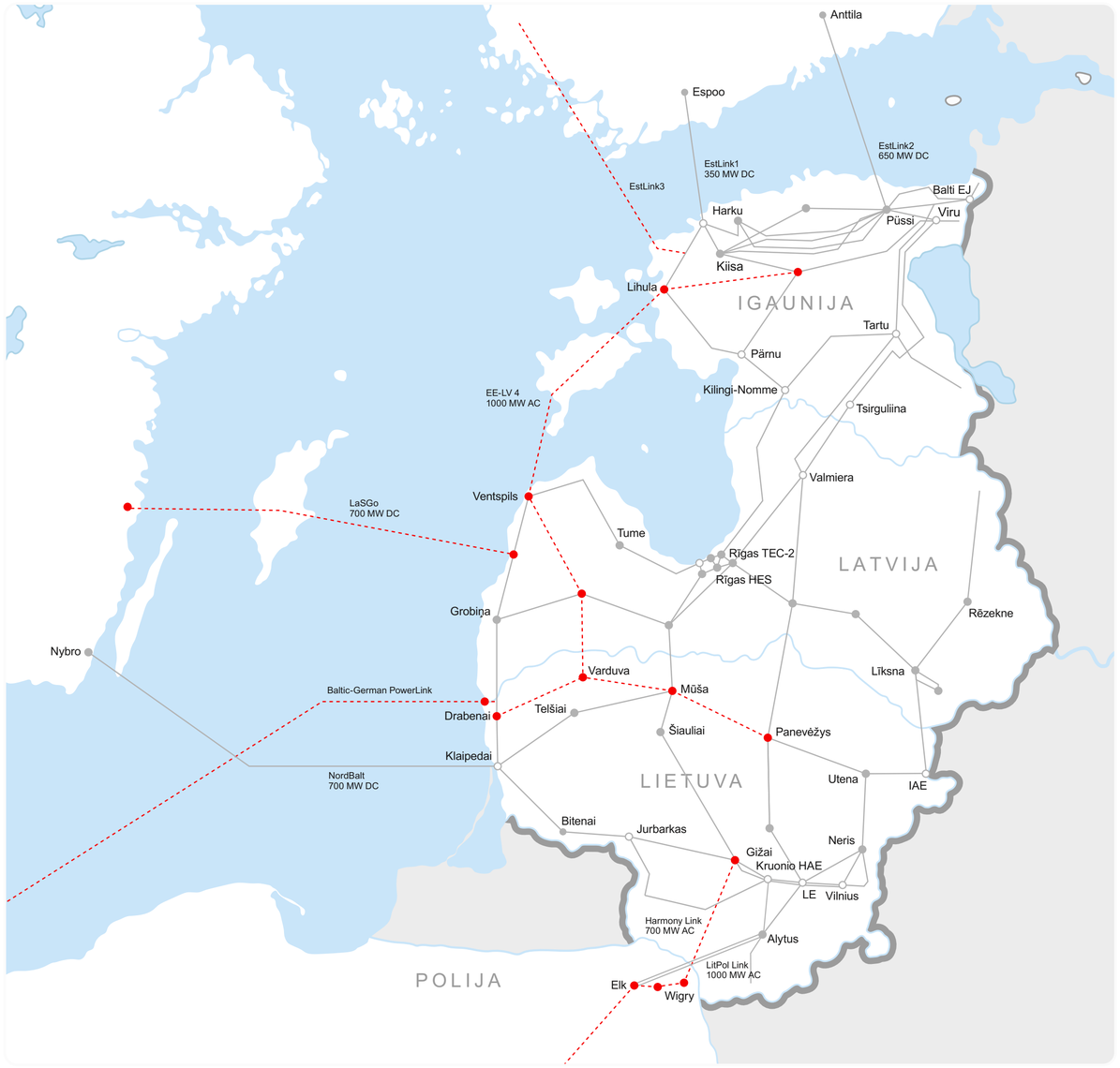
Turpinās darbs pie Latvijas–Igaunijas 4. starpsavienojuma (turpmāk – 4. EE–LV starpsavienojums) attīstības projekta īstenošanas, kas nepieciešams Latvijas–Igaunijas šķērsgriezuma caurlaides spējas palielināšanai, radot nosacījumus elektroenerģijas tirgus attīstībai, Latvijas elektroapgādes drošuma un stabilitātes paaugstināšanai, infrastruktūras pastiprināšanai, lai elektroenerģijas pārvades sistēmai varētu pieslēgt lielas jaudas lietotājus un ģeneratorus, piemēram, atkrastes vēja parkus.

Projekts tiks īstenots maiņstrāvas izpildījumā (HVAC – *High Voltage Alternative Current*), izbūvējot starpsavienojumu jūrā kabeļu izpildījumā un daļu no projekta realizējot kabeļu izpildījumā sauszemē. Pašlaik plānotais projekta īstenošanas termiņš ir 2035. gads. Plānotais 4. EE–LV starpsavienojuma pievienošanas punkts Latvijā ir jauna pārvades tīkla apakšstacija Ventspils apkārtnē.

2024. gada martā AST un "Elering" vienojās par starpsavienojuma darba scenāriju izvēli no Sāremā salas Igaunijā līdz Ventspils novadam Latvijā. 2025. gadā AST kopā ar "Elering" sāka divas izpētes, kuru rezultāti ietekmēs turpmākos projekta lēmumus: 1) tehnoloģisko izpēti iespējamiem starpsavienojuma izbūves scenārijiem, lai ar neatkarīga enerģētikas konsultanta palīdzību izvēlētos piemērotāko trases variantu jūrā un atrastu atbilstošāko tehnoloģisko risinājumu turpmākai starpsavienojuma attīstībai; 2) projekta izmaksu un ieguvumu analīzi, lai noteiktu projekta sniegtos ieguvumus dažādos attīstības scenārijos.

Pēc tehnoloģiskās izpētes un izmaksu un ieguvumu analīzes pabeigšanas 4. EE–LV starpsavienojuma projektam ir plānots uzsākt ietekmes uz vidi novērtējuma izpēti. 2026. gada 20. februārī AST iesniedza sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējuma pieteikumu Valsts vides dienestam (turpmāk – VVD), un 2026. gada 23. martā VVD pieņēma lēmumu piemērot minētajai aktivitātei ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, ko AST plāno sākt 2026. gadā.

4. EE–LV starpsavienojuma projekts ir iekļauts Eiropas 10 gadu attīstības plānā (TYNDP – *Ten Years Network Development Plan*) 2024, ir iesniegts TYNDP-2026 un pirmajā kopējo interešu projektu/savstarpēju interešu projektu (PCI/PMI – *Project of Common Interest / Project of Mutual Interest*) sarakstā, kā arī ir kandidāts iekļaušanai 2. PCI/PMI sarakstā, ko plānots apstiprināt 2027. gadā.



JAUNAS 330 KV EPL IZBŪVE VENTSPILS–BROCĒNI–VARDUVA

Drošai un stabilai 4. EE–LV starpsavienojuma darbībai ir nepieciešama iekšējā elektropārvades tīkla stiprināšana, izbūvējot 330 kV līniju no Ventspils līdz Brocēniem un tālāk starpsavienojumu ar Lietuvu no Brocēniem Latvijā līdz Varduvas apakšstacijai Lietuvā.

2024. gadā AST sāka ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – IVN) procesu Ventspils–Brocēni–Varduva līnijai Latvijas teritorijā, 2024. gada septembrī iesniedzot sākotnējo IVN pieteikumu Vides pārraudzības valsts birojam, kas pieņēma lēmumu par pilna IVN piemērošanas procedūru šim projektam (no 2025. gada 1. februāra šīs funkcijas veic Enerģētikas un vides aģentūra (EVA), kas no 2025. gada 1. oktobra ir pievienota Valsts vides dienestam). 2025. gada janvārī tika izdota IVN programma, uz kuras pamata AST izsludināja iepirkuma procedūru konsultanta piesaistei IVN procesa veikšanai. Kā viens no IVN procesa priekšnosacījumiem ir skarto zemes īpašnieku informēšana un sākotnējo publisko apspriešanu organizēšana. 2024. gada novembrī un 2025. gada martā tika organizētas projekta sākotnējās sabiedriskās apspriešanas skartajos novados, ievērojot Latvijas normatīvo aktu prasības un informējot skarto zemju īpašniekus un iesaistītās pašvaldības.

2025. gadā iepirkuma procedūras rezultātā tika izvēlēts konsultants SIA “ESTONIAN, LATVIAN & LITHUANIAN ENVIRONMENT” (turpmāk – ELLE), ar kuru 2025. gada 6. maijā parakstīja līgumu par IVN izpēti un trases priekšprojekta izstrādi. IVN izpētei ir piesaistīts Eiropas finansējums no Atveseļošanas un noturības mehānisma RePowerEU līdzekļiem. 2026. gada februārī tika sagatavots IVN ziņojums, un februārī notika arī sabiedriskā apspriešana skartajās pašvaldībās. Līdz 2026. gada jūlijam ir plānots pabeigt IVN ziņojumu, ievērojot iesniegtos viedokļus, un iesniegt to Valsts vides dienestam atzinuma saņemšanai.

Lai turpmāk 4. Igaunijas–Latvijas starpsavienojuma projekts kopā ar iekšējā tīkla pastiprinājumiem varētu pretendēt uz līdzfinansējumu no Eiropas CEF struktūrfondiem, projekts ir iekļauts ENTSO-E 10 gadu attīstības plānā 2024 (ENTSO-E TYNDP-2024) un 2025. gada septembrī ir iesniegts TYNDP-2026. Projekts ir iekļauts Eiropas Komisijas pirmajā kopējo PCI/PMI sarakstā un ir kandidāts iekļaušanai 2. PCI/PMI sarakstā, kuru plānots apstiprināt 2027. gadā.

TYNDP-2026 un 2. PCI/PMI ietvaros projekts tiks izvērtēts, lai turpmāk pretendētu uz Eiropas līdzfinansējumu no CEF struktūrfondiem.

KRITISKĀS INFRASTRUKTŪRAS AIZSARDZĪBAS PROJEKTI

Kritiskās infrastruktūras aizsardzības projektiem ir noteikts ierobežotas informācijas statuss. Visa nepieciešamā informācija ir iesniegta Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai. Kritiskās infrastruktūras aizsardzības projektiem ir piešķirts Eiropas līdzfinansējums 18.445 milj. EUR apmērā, kopējā plānotā summa ir 54.34 milj. EUR. Piesaistot vēl papildu Eiropas finansējumu, kopējā summa var sasniegt apmēram 80 milj. EUR.

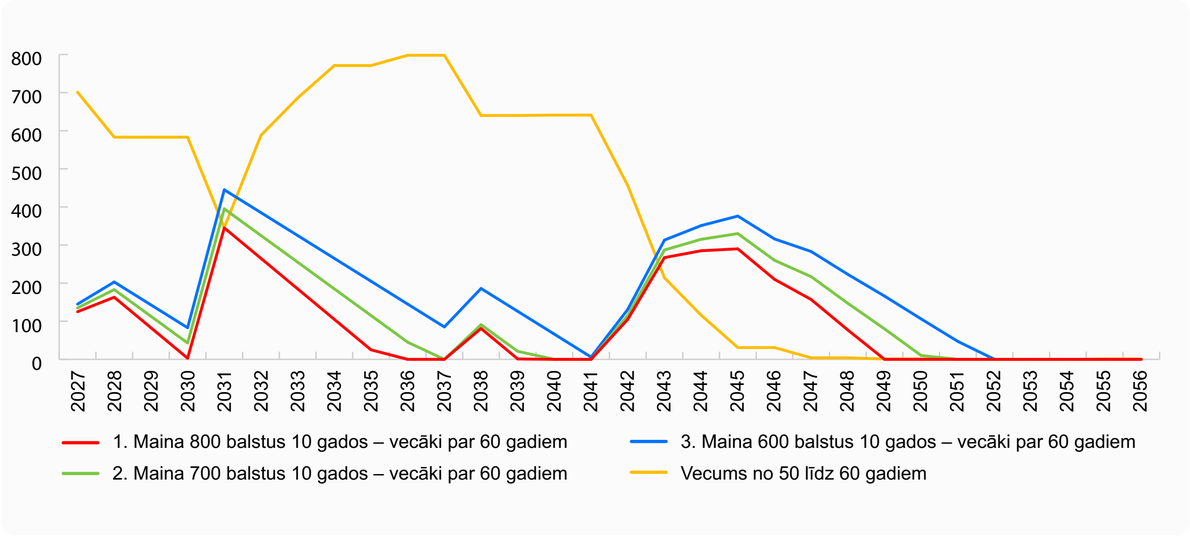
330 KV PĀRVADES TĪKLA UN TĀ OBJEKTU ATJAUNOŠANA

Papildus iepriekš minētajiem projektiem un ņemot vērā aktīvu novecošanās risku un aktīvu novērtējumu atbilstoši vērtēšanas kritērijiem, Attīstības plānā par 330 kV pārvades tīklu paredzēts iekļaut elektropārvades līniju elementu, autotransformatoru un RAA un DVS nomaiņas programmas.

Kopumā 10 gados 330 kV pārvades tīklā plānots īstenot šādus pasākumus:

- elektropārvades līniju elementu nomaiņas programmas ietvaros nomainīt 643 balstus; darbi paredzēti 330 kV elektropārvades līnijās LNr. 355 Valmiera–Aizkraukle, LNr. 316 Paņevēža–Aizkraukle, LNr. 311 Krustpils–Līksna u. c.;
- autotransformatoru nomaiņas programmas ietvaros nomainīt septiņus autotransformatorus;
- RAA un DVS nomaiņas programmas ietvaros nomainīt 8 330 kV apakšstaciju RAA un DVS iekārtas.

330KV DZELZSBETONA BALSTU NOMAIŅU UN NOVECOŠANĀS SCENĀRIJI



Šajā novecošanās apturēšanas scenāriju grafikā ir redzams, ka programmā paredzēto 643 balstu nomaiņa atspoguļo novecošanās apturēšanas scenāriju aptuveni starp 3. un 2. līkni. No scenārija redzams, ka pārvades sistēmā līdz pat 2049. gadam būs vairāk nekā 200 balstu, kam būs pārsniegts kritiskais vecums.

AUTOTRANSFORMATORU NOMAIŅU UN NOVECOŠANĀS SCENĀRIJS



Šajā autotransformatoru novecošanās apturēšanas scenārijā redzams, ka programmā paredzētā septiņu autotransformatoru nomaiņa ir pietiekama, lai ilgtermiņā apturētu autotransformatoru novecošanās risku.

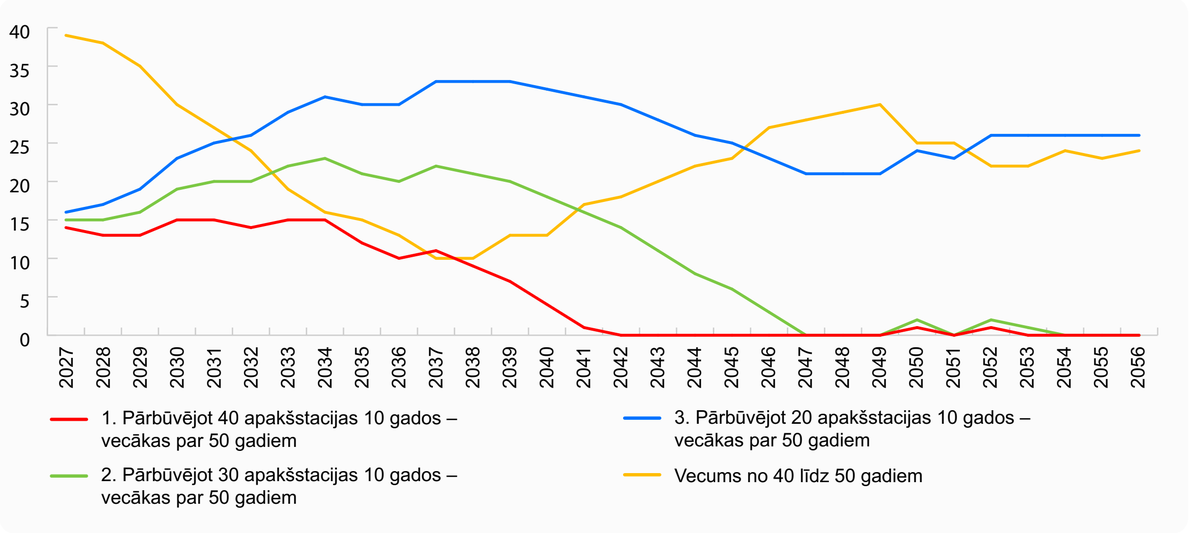
110 KV PĀRVADES TĪKLA UN TĀ OBJEKTU ATJAUNOŠANA

Lai būtiski nepaātrinātu pārvades tīkla novecošanās tendences, tādējādi nodrošinot pārvades sistēmas stabilu darbību, tai pieslēgto sistēmas dalībnieku nepārtrauktu elektroapgādi ar elektroenerģiju pieprasītajā apjomā, kā arī ievērotu aktīvu novērtējumu atbilstoši vērtēšanas kritērijiem, pārvades sistēmas operators paredz 110 kV apakšstaciju un sadales punktu, 110 kV elektropārvades līniju pārbūvi, kā arī 110 kV transformatoru nomaiņu un citus projektus, kas vērsti uz elektroenerģijas pārvades sistēmas darbspējas uzturēšanu. Finanšu ieguldījumi tiek plānoti tā, lai ilgtermiņā samazinātu pārvades iekārtu novecošanās tendences, tas ir, lai nepalielinātos iekārtu skaits, kuras ir vecākas par kritisko vecumu.

Lai varētu izpildīt iepriekš minēto, elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānā paredzētas šādas programmas:

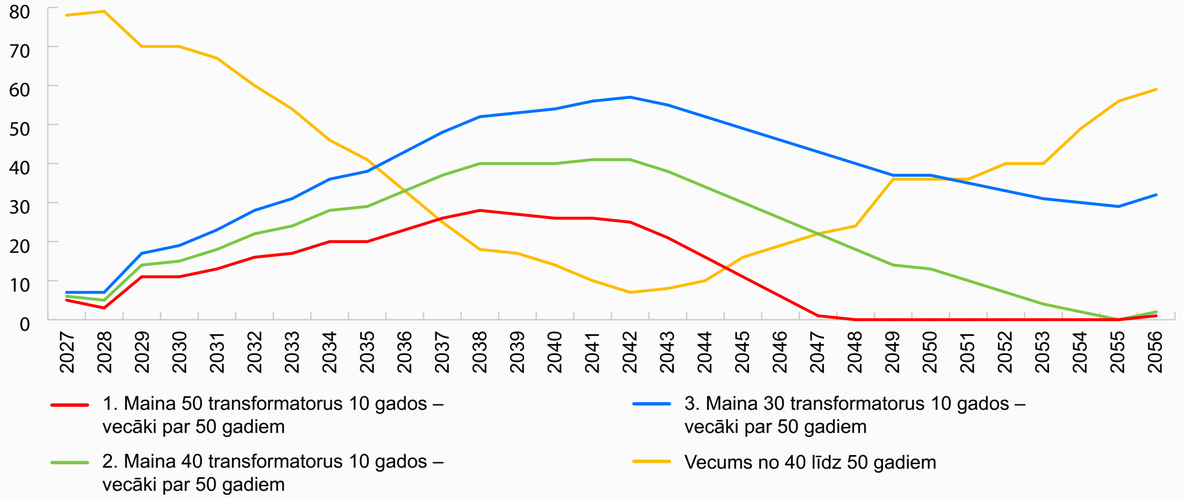
- Apakšstaciju pārbūves programma, kuras ietvaros plānots pārbūvēt 27 110 kV sadalietaises (divdesmit septiņas 110 kV sadalietaises);
- Transformatoru nomaiņas programma, kurā paredzēts veikt 49 transformatoru nomaiņu;
- Elektropārvades līniju elementu nomaiņas programma, kurā paredzēts nomainīt 2147 balstus 110 kV līnijās;
- RAA un DVS nomaiņas programma, kuras ietvaros paredzēta 27 110 kV apakšstaciju RAA un DVS iekārtu nomaiņa;
- Nedrošo elementu nomaiņas, atjaunošanas remontu un atsevišķu iekārtu uzstādīšanas programma;
- Nekustamo īpašumu elementu atjaunošanas un nomaiņas programma.

APAKŠSTACIJU PĀRBŪVJU UN NOVECOŠANĀS SCENĀRIJI



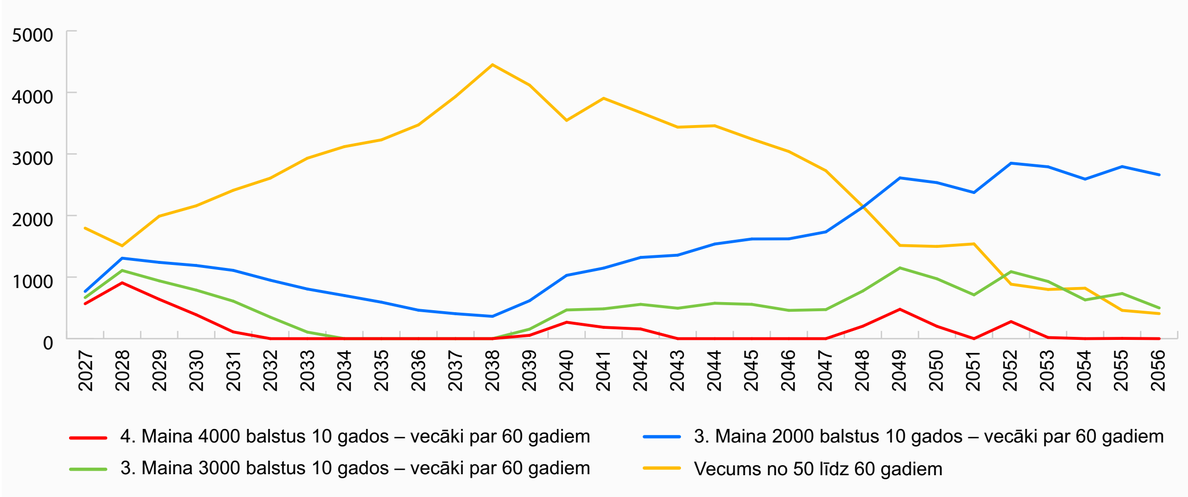
Šajā novecošanās apturēšanas scenāriju grafikā ir redzams, ka programmā paredzētā 27 110 kV sadalietaišu pārbūve atspoguļo novecošanās apturēšanas scenāriju aptuveni starp 3. un 2. līkni. No scenārija redzams, ka, lai apturētu 110 kV sadalietaišu novecošanos, pārbūves apjomiem ir vairāk jātuvinās 2. līknes scenārijam, tas nozīmē, ka 10 gados jāpārbūvē vismaz 30 apakšstacijas.

TRANSFORMATORU NOMAIŅAS UN NOVECOŠANĀS SCENĀRIJI



Šajā novecošanās apturēšanas scenāriju grafikā ir redzams, ka programmā paredzētā 49 transformatoru nomaiņa atspoguļo novecošanās apturēšanas scenāriju aptuveni starp 2. un 1. līkni. No scenārija redzams, ka, nomainot 49 transformatorus 10 gados, ilgtermiņā tiek samazināts novecošanās risks.

110KV DZELZSBETONA BALSTU NOMAIŅU UN NOVECOŠANĀS SCENĀRIJI



Šajā novecošanās apturēšanas scenāriju grafikā ir redzams, ka programmā paredzētā 2147 balstu nomaiņa atspoguļo novecošanās apturēšanas scenāriju aptuveni starp 3. un 2. līkni. No scenārija redzams, ka pārvades sistēmā no 2038. gada sāk pieaugt to balstu skaits, kuriem būs pārsniegts kritiskais vecums. Novecošanās risks netiek novērsts, un tas nozīmē, ka ir jāpalielina investīcijas 110 kV dzelzsbetona balstu nomaiņai. Papildus ir nepieciešamas investīcijas aptuveni 22 milj. EUR apmērā.

VIDES ASPEKTI, ZUDUMU UN ATSLĒGUMU ILGUMA MAZINĀŠANA

Videi draudzīgas iekārtas

Arvien vairāk augstsprieguma iekārtu ražotāju piedāvā iekārtas, kuras ir videi draudzīgākas. Tās ir iekārtas, kurās izolācijai netiek izmantota SF6 gāze, bet gan ekoloģiska izolācijas gāze vai bionoārdāma izolācijas eļļa. AST, pārbūvējot apakšstacijas, uzstāda videi draudzīgas iekārtas, kurās izmantoto izolācijas gāzu globālās sasilšanas potenciāls ir mazāks par 1. Šādi apakšstaciju pārbūves projektu risinājumi veicina Eiropas izvirzīto vides mērķu sasniegšanu.

Zudumu samazināšana

Attīstības plānā paredzēta jaunu transformatoru uzstādīšana ar mazākiem zudumiem atbilstoši Komisijas Regulai (ES) Nr. 548/2014. Aprēķināts, ka, veicot plānā paredzēto septiņu autotransformatoru nomaiņu, ietaupījums vidēji vienā gadā zudumu samazināšanas rezultātā var būt aptuveni 664 641 EUR, savukārt, nomainot plānā paredzētos 49 transformatorus, ietaupījums vidēji vienā gadā zudumu mazināšanas rezultātā var būt apmēram 499 897 EUR.

Mobilo apakšstaciju iegāde

Tehnoloģisko traucējumu izraisītas ārkārtas situācijas elektroenerģijas pārvades sistēmā var izraisīt dažādi ārējie un iekšējie faktori – ekstrēmi laikapstākļi, iekārtu bojājumi, apakšstaciju konstruktīvo elementu bojājumi u. tml. Ārkārtas situācijas vai krīzi var izraisīt arī tīši mērķēti uzbrukumi PSO kritiskajai infrastruktūrai, t. sk. pārvades sistēmas apakšstacijām un jo īpaši sinhronizācijas projekta kritiskajai infrastruktūrai. Šādu plaša mēroga bojājumu gadījumā seku likvidēšana un elektroapgādes atjaunošana var aizņemt ļoti ilgu laiku. PSO būtu iespēja ātrāk atjaunot elektroapgādi savu klientu svarīgākajiem patērētājiem esošajās pieslēgumu vietās prioritārajās apakšstacijās, izmantojot mobilās apakšstacijas – uz pārvietojamas platformas samontētu augstsprieguma sadalni, spēka transformatoru un nepieciešamās palīgiekārtas, kas nodrošina šo apakšstaciju autonomu funkcionēšanu.

Mobilo apakšstaciju varētu izmantot arī apakšstacijas pārbūves projektos, nodrošinot ātru palīdzību objektā un drošu shēmu, tādā veidā būtiski nesamazinot elektroapgādes drošumu klientiem, kā arī ļaujot veikt pārbūves darbus īsākos termiņos – atbrīvojot plašāku vietu būvdarbu zonai. AS “Augstsprieguma tīkls” savām vajadzībām plāno iegādāties divas mobilās apakšstacijas, kuru iegādei paredzēts piesaistīt Eiropas Savienības finansējumu no Kohēzijas fonda aptuveni 18 milj. EUR apmērā. Ministru kabineta noteikumus par finansējuma piešķiršanu AST no Eiropas Savienības Kohēzijas struktūrfonda mobilo apakšstaciju iegādei plāno apstiprināt 2026. gadā.

Mobilo balstu komplektu iegāde

Ņemot vērā, ka AS “Augstsprieguma tīkls” avārijas rezervē šobrīd nav balstu, kas paredzēti atbilstoši Eiropas standartiem rekonstruētām līnijām (Kurzemes loks, Igaunijas starpsavienojumu līnijas), kurās ir uzmontētas vairāku ķēžu līnijas, nepieciešams iegādāties balstu komplektus operatīvai avāriju seku likvidēšanai. Tas ļautu nodrošināt pēc iespējas īsāku atjaunošanas laiku pēc avārijām. Nepieciešamības gadījumā balstu komplektus varēs izmantot arī pagaidu līniju izbūvēm jaunu apakšstaciju būvniecības vietās. Mobilo balstu komplekta aptuvenās iegādes izmaksas ir 3,5 milj. EUR.

Nedrošo elementu nomaiņas, atjaunošanas remontu un atsevišķu iekārtu uzstādīšanas programma

Lai uzturētu elektroenerģijas pārvades sistēmu drošā un mūsdienu prasībām atbilstošā stāvoklī, AS “Augstsprieguma tīkls” plāno veikt dažādu apakšstaciju primāro iekārtu, releju aizsardzības iekārtu un drošības sistēmu atjaunošanas remontus, kā arī atsevišķu iekārtu nomaiņu. Šajā programmā ir paredzēti arī daži elektroenerģijas komercuzskaites uzlabošanas projekti.

Šī brīža ģeopolitiskajos apstākļos un pastāvīgās gaisa apdraudējuma situācijās ir kritiski svarīgi nodrošināt elektroenerģijas pārvades sistēmas atjaunošanas operativitāti un iegādāties tādu atjaunošanas elementu daudzumu, kas šādu operativitāti nodrošina. Kopumā šiem mērķiem tuvākajos gados būs nepieciešami vairāki desmiti miljoni eiro.

IEGULDĪJUMI INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJĀS

AST nepārtraukti īsteno IT infrastruktūras attīstības pasākumus, papildinot un ieviešot jaunas iekārtas un risinājumus gan skaitļošanas jaudas un datu glabāšanas apjomu palielināšanai, gan datu pārraides tīkla kapacitātes un drošuma nodrošināšanai. IT pakalpojumu arhitektūra tiek veidota ar mērķi nodrošināt to vienlaicīgu darbību no vairākiem datu centriem, tādējādi paaugstinot AST sniegto pakalpojumu drošumu, noturību un nepārtrauktību. Ņemot vērā iekārtu dzīves ciklu, jaunu IT un OT risinājumu rotācija ir nepieciešama aptuveni 5–8 gadu laikā (atkarībā no iekārtu veida un noslodzes), kas paredz regulārus un plānotus ieguldījumus IT infrastruktūras stabilas darbības nodrošināšanai atbilstoši aktuālajām un prognozētajām vajadzībām.

Laika gaitā AST darbībā parādās arī papildu prasības gan informācijas un kiberdrošības jomā, gan biznesa procesu efektivizēšanā un uzņēmuma pamatfunkciju nodrošināšanā, kas tiek īstenotas uz AST IT infrastruktūras bāzes. Stiprinot uzņēmuma kiberdrošību, tiek ieviesti un pilnveidoti daudzslāņaini IT drošības risinājumi, kā arī mērķtiecīgi paaugstināta darbinieku kompetence kiberhigiēnas un drošas IT lietošanas jomā, nodrošinot atbilstību mūsdienu apdraudējumu videi un normatīvajām prasībām.

Būtiska AST IT un operatīvās infrastruktūras sastāvdaļa ir SCADA sistēma, kas nodrošina elektroenerģijas pārvades tīkla nepārtrauktu reāllaika uzraudzību, vadību un operatīvo procesu atbalstu. Plānotā SCADA sistēmas atjaunošana ir nepieciešama gan tehnoloģiskās novecošanās, gan pieaugošo funkcionālo, drošības un noturības prasību dēļ, kā arī lai nodrošinātu atbilstību Eiropas Savienības NIS2 direktīvai un Latvijas kiberdrošības normatīvajam regulējumam.

Nākamo 10 gadu laikā AST plāno īstenot virkni kiberdrošības pasākumu, kas vērsti uz kritiskās infrastruktūras noturības, piekļuves drošības un incidentu pārvaldības spēju stiprināšanu. Prioritārie ieguldījumi ietver datu centru ugunsmūru nomaiņu (4,0 milj. EUR), jaunas

paaudzes SCADA programmatūras un infrastruktūras ieviešanu (5,0 milj. EUR), kā arī investēt kopumā 1,2 milj. EUR programmatūras piegāžu ķēdes drošības pārvaldības attīstībā, centralizētas lietotāju identitātes un autentifikācijas pārvaldības pilnveidē, un Drošības operāciju centra (SOC) infrastruktūras atjauninašanā.

Strauji palielinoties atjaunīgo energoresursu īpatsvaram energosistēmā, attīstoties elektroenerģijas uzkrātuvju tehnoloģijām un balansēšanas tirgiem, pārvades sistēmas operatoram ir nepārtraukti jāiegulda viedajās tehnoloģijās un IT risinājumos gan tīkla operatīvajā vadībā, pārslodžu un balansēšanas vadībā, gan aktīvu pārvaldībā, režīmu, atslēgumu un attīstības plānošanā, kā arī citās jomās. Šie risinājumi kopumā nodrošina pārvades sistēmas drošu, efektīvu un optimālu darbību pieaugošas sarežģītības un dinamiskuma apstākļos. Papildus tam AST attīsta datu analīzes risinājumus, kā arī īsteno pilotprojektus mākslīgā intelekta izmantošanai pārvades sistēmas operatora ikdienas funkciju atbalstam un lēmumu pieņemšanas kvalitātes paaugstināšanai.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Attīstības plānā ir paredzēta Informācijas tehnoloģiju iegādes, atjaunošanas un papildināšanas programma 10 gadiem par kopējo summu 77,59 milj. EUR. Papildus piesaistot Eiropas Savienības finansējumu, kopējā summa var pieaugt par 44,5 milj. EUR.

AST DISPEČERU VADĪBAS UN DATU CENTRA IZBŪVE, RAŽOŠANAS BĀZES TERITORIJAS UN ĒKU KOMPLEKSA PĀRBŪVE

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu pārvades sistēmas attīstību, pārvades sistēmas 10 gadu attīstības plānā iekļauta AST Dispečeru vadības un datu centra izbūve, ražošanas bāzes teritorijas un ēku kompleksa pārbūve Dārzciema ielā 86, Rīgā.

Dispečeru vadības un datu centra izbūve ir kritiski svarīga vairāku iemeslu dēļ:

- Dispečeru vadības un datu centrs ir daļa no C kategorijas kritiskās infrastruktūras, un tā atrašanās nepiemērotās telpās nav pieļaujama ar to saistīto risku dēļ;
- lai pirmajos gados nodrošinātu sinhronu darbu ar kontinentālās Eiropas elektrotīkliem, nepieciešams pārcelt C kategorijas kritisko infrastruktūru, izbūvējot un aprīkojot dispečeru un datu centru;
- nepieciešams modernizēt/aizvietot esošā dispečeru centra aprīkojumu, jo tas nenodrošina dežurējošajiem dispečeriem tās iespējas, ko sniedz mūsdienīgs aprīkojums un kas ļautu uzlabot energosistēmas vadības kvalitāti un tirgus darbības atbalstu;
- kritiskās infrastruktūras nepārtrauktības nodrošināšanai ir nepieciešams izbūvēt datu centru, kurā tiks izvietoti SCADA un citu kritisko IT sistēmu serveri, komunikācijas, datu glabāšanas un drošības iekārtas.

Galvenie iemesli kritiskajai nepieciešamībai veikt AST ražošanas bāzes teritorijas un ēku kompleksa pārbūvi Dārzciema ielā 86 ir šādi:

- visi Dārzciema ielas 86 teritorijā esošie ārējie inženiertīkli ir jāpārbūvē to pilnīga nolietojuma dēļ, kas izraisa regulāras šo tīklu avārijas;
- lai nodrošinātu drošu operatīvā un saimnieciskā transporta kustību kritiskās infrastruktūras teritorijā, nepieciešams izbūvēt papildu iebrauktuvi Dārzciema ielas 86 teritorijā, nepieciešams optimizēt ražošanas un saimniecisko ēku (materiālu noliktavu, transporta stāvvietu, iekārtu remonta telpu u. c.) skaitu, veicot nevajadzīgo ēku/apjomu demontāžu, kā arī pārbūvējot nepieciešamās ēkas;
- teritorijā esošajām ēkām ir nepieciešams uzlabot energoefektivitāti. Dispečeru vadības, datu centra un administratīvā ēka plānota kā gandrīz nulles enerģijas ēka. Papildus paredzēta saules paneļu uzstādīšana daļējai pašpatēriņa nodrošināšanai, kā arī datu centra izdalītā siltuma daļēja izmantošana apkurei.

Pamatojoties uz visu nosacījumu izvērtēšanu, AST ir pieņēmusi lēmumu veikt projekta racionālu un pakāpenisku īstenošanu. Tas nozīmē, ka visā pārbūves laikā ir paredzēts nodrošināt objekta nepārtrauktu funkcionēšanu.

2024. gadā tika uzsākts būvdarbu 1. etaps, tā ietvaros tika izbūvēta jauna noliktavas un jauna ražošanas ēka. 2. etapa ietvaros izbūvētā Dispečeru un datu centra ēka ir pieņemta ekspluatācijā, tādējādi būvniecības pirmie divi etapi ir pabeigti 2026. gada 28. maijā. Turpinās būvniecības darbi 3. etapa ietvaros, ko paredzēts pabeigt līdz 2027. gada vidum.

FINANSĒJUMS

Projekta īstenošanai plānotie finanšu ieguldījumi Dispečeru vadības un datu centra izbūvei, ražošanas bāzes teritorijas un ēku kompleksa pārbūvei ir 47,65 milj. EUR, informācijas sistēmu infrastruktūrai un tīklu vadības digitalizācijai – 11,1 milj. EUR.

Ņemot vērā, ka projektam ir stratēģiska nozīme:

- no elektroapgādes drošuma viedokļa, jo tas nodrošina galvenās elektroenerģijas pārvades sistēmas plānošanas un vadības funkcijas arī pēc Baltijas valstu sinhronizācijas ar kontinentālo Eiropu 2025. gadā, tostarp ieviešot jaunizstrādātās informācijas sistēmas,
- no nepārtrauktas un drošas IT funkciju nodrošināšanas viedokļa, jo tā ietvaros tiks izbūvēti dispečeru un datu centri, kā arī atjaunota un pilnveidota IKT infrastruktūra, tostarp paaugstinot un uzlabojot kopējo kiberdrošības līmeni uzņēmumā,

projektam ir piesaistīts Eiropas finansējums no Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM, angļu val. RRF – *Recovery and Resilience Facility*) līdzekļiem ar kopējo līdzfinansējuma apjomu 38,1 milj. EUR. No tiem 27 milj. EUR paredzēti Dispečeru vadības un datu centra "Jāņciems" izbūvei, ražošanas bāzes teritorijas un ēku kompleksa pārbūvei, savukārt 11,1 milj. EUR – informācijas sistēmu infrastruktūrai un tīklu vadības digitalizācijas projektiem. Atlikušo summu plānots segt no AST līdzekļiem.

5

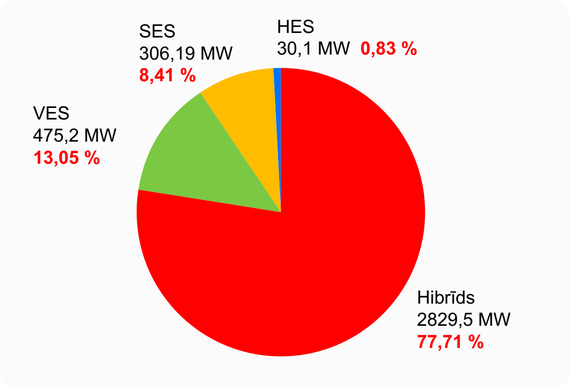
ATJAUNĪGO ENERGORESURSU OBJEKTU UN GALALIETOTĀJU JAUNU PIESLĒGUMU ĪSTENOŠANA

ATJAUNĪGO ENERGORESURSU OBJEKTU UN GALALIETOTĀJU JAUNU PIESLĒGUMU ĪSTENOŠANA

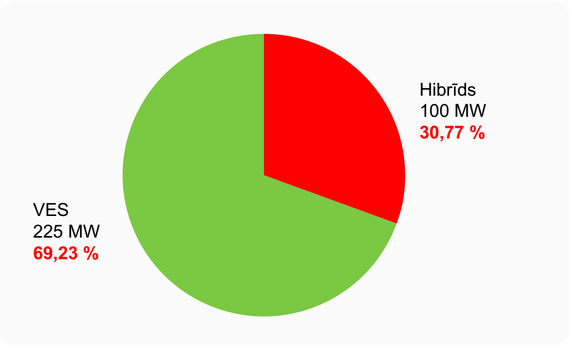
Atjaunīgo energoresursu objektu attīstība ir būtisks pienesums Latvijas enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanā. AST sniedz ieguldījumu šo mērķu sasniegšanā, nodrošinot šādu objektu pieslēgumus elektroenerģijas pārvades tīklam.

Lai AST izpildītu tiesību aktos noteiktās prasības un saistības, ko tā ir uzņēmusies, izsniedzot elektroenerģijas ražotājam tehniskās prasības un noslēdzot pieslēguma līgumus, no normatīvajos aktos noteiktā brīža ir nepieciešams rezervēt tādu jaudas apjomu, kādam ir izsniegtas tehniskās prasības. AST līdz 2025. gada 1. aprīlim ir izsniegusi tehniskās prasības jaunu pieslēgumu ierīkošanai vēja un saules elektrostaciju, kā arī elektroenerģijas uzkrātuvju pieslēgšanai konstantajam pārvades sistēmas pakalpojumam ar kopējo jaudu 3641 MW, un attiecīgi šāds jaudas apjoms patlaban ir rezervēts. Elastīgajam pārvades sistēmas pakalpojumam rezervētā jauda ir 325 MW.

REZERVĒTĀ JAUDA KOPĀ PA ENERĢIJAS VEIDIEM KONSTANTAJAM PĀRVADES SISTĒMAS PAKALPOJUMAM, MW



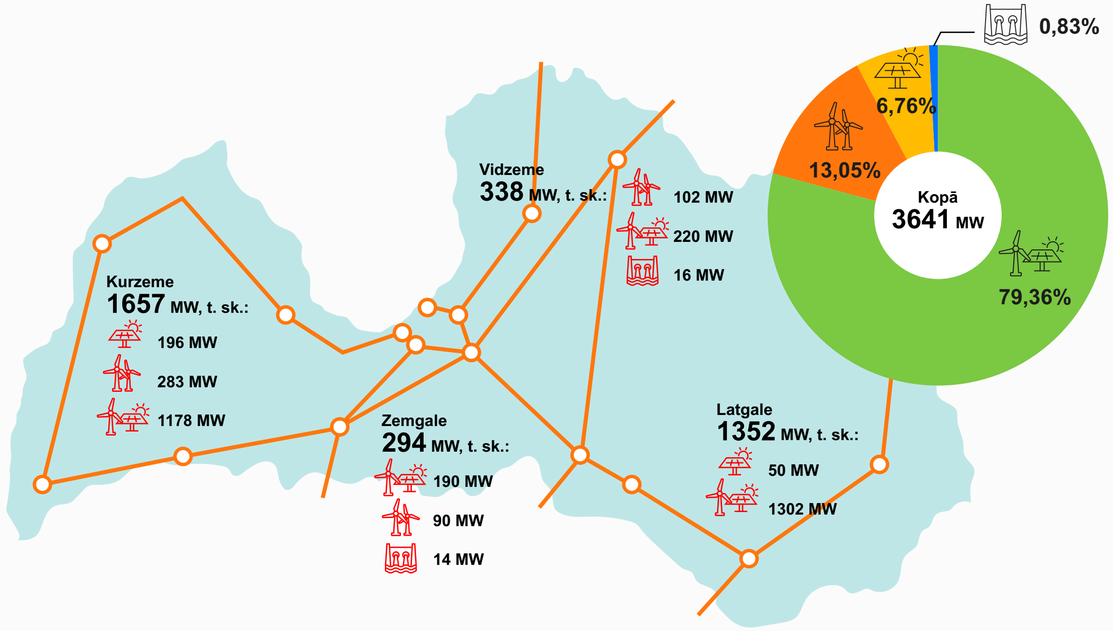
REZERVĒTĀ JAUDA KOPĀ PA ENERĢIJAS VEIDIEM ELASTĪGAJAM PĀRVADES SISTĒMAS PAKALPOJUMAM, MW



Attīstības plāna sagatavošanas brīdī (01.04.2026.) ir noslēgtas 55 vienošanās par pieslēgumu ierīkošanu dažādos pieslēguma pakalpojuma veidos.

REZERVĒTĀ JAUDA KONSTANTAJAM PAKALPOJUMAM

Dati uz 01.04.2026.



Attīstības plānā tiek iekļauti tādi jaunu pieslēgumu ierīkošanas projekti, kuriem ir noslēgts pieslēguma līgums un kuru īstenošanas izmaksas ir paredzētas Attīstības plāna periodā.

Esošajā situācijā AST saskata divus riskus

Negatīva ietekme uz AS "Augstsprieguma tīkls" Attīstības plāna izpildi: lielais vienlaikus īstenojamo pieslēguma projektu skaits ir saistīts ar risku, ka komersantiem var nebūt pietiekamu resursu veikt gan Attīstības plāna realizāciju, gan masveida jaunu pieslēgumu ierīkošanu. Tas savukārt var sadārdzināt un aizkavēt Attīstības plāna projektu izpildi. Arī AST būs liels izaicinājums realizēt šos projektus esošo resursu ietvaros, un nepieciešamības gadījumā AST plānos papildu resursu piesaistīšanu. Turklāt vērojams, ka daudzu vienlaikus īstenojamu projektu dēļ AST ir arvien grūtāk nodrošināt atslēgumus pārvades sistēmas elektropārvades līnijās.

Papildus jāpiebilst, ka, palielinoties pārvades sistēmai pieslēgto AER ražotāju skaitam, pieaug sprieguma svārstības tīklā, un, arīdzan pieaugot kabeļu daudzumam pārvades un sadales sistēmās, pārvades tīklā palielinās reaktīvās jaudas daudzums. Savukārt, samazinoties TEC-2 ģenerācijas periodam (elektrostacijai, ar kuru var regulēt reaktīvo jaudu), Attīstības plāns nākotnē tiks papildināts ar šādām investīcijām:

1. 2029. gadā aptuveni 50 MVAr vadāma šunta reaktora uzstādīšana apakšstacijā "Gulbene". Aptuvenās kapitālieguldījumu izmaksas ir 3 milj. EUR. Gulbenes reģionā ir augsts spriegums, ko izraisa maza slodze un liels ģenerācijas apjoms. Gulbene atrodas tālu no 330 kV barošanas centriem, un AST nav efektīvu iespēju sprieguma mazināšanai.
2. 2030. gadā aptuveni 200 MVAr vadāma šunta reaktora uzstādīšana kādā Salaspils 330 kV sadales punktā vai jaunā Salaspils sadales punktam pieslēgtā apakšstacijā 330 kV līnijā. Šajā tīkla vietā ir regulāra nepieciešamība samazināt reaktīvo jaudu. Aptuvenās kapitālieguldījumu izmaksas no 7 milj. EUR.

Par šiem diviem projektiem tiks veikta izmaksu ieguvumu analīze, un tie tiks iekļauti Attīstības plānā laika periodam 2029–2038, kuru AST iesniegs 2028. gadā.

SPĒKĀ ESOŠĀS TEHNISKĀS PRASĪBAS RAŽOTĀJIEM PAR JAUNU PIESLĒGUMU IERĪKOŠANU VAI ESOŠĀ PIESLĒGUMA TEHNISKO PARAMETRU MAIŅU (SITUĀCIJA 01.04.2026.)

Nr.	Ražotājs	Pieslēguma vieta	Aptuvenās pieslēguma izmaksas*, milj. EUR (jaunās)	Rezervētā jauda, MW	Reģions	Elektrostacijas veids
1	Laflora Energy, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā (1. etaps)	6,442**	90	Zemgale	Vēja elektrostacija
2	Rapsoil, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4,129**	60	Kurzeme	Hibrīds – vēja elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
3	AB Wind, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4,496**	58,8	Kurzeme	Vēja elektrostacija
4	WPR2, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4,281**	102	Vidzeme	Vēja elektrostacija
5	BRVE, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4,633**	70	Kurzeme	Hibrīda elektrostacija (vēja un saules)
6	Birznieki Industrial Solutions, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	2,48**	60	Vidzeme	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
7	Ventspils Wind, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	5,165**	66	Kurzeme	Vēja elektrostacija
8	SP Venta, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	3,824**	70	Zemgale	Hibrīda elektrostacija (vēja un saules)
9	SP Venta, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	3,702**	70	Zemgale	Hibrīda elektrostacija (vēja un saules)
10	DSE Aizpute Solar, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	7,988**	199,8	Kurzeme	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
11	Rēzekne PV, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	3,772**	50	Latgale	Saules elektrostacija
12	SP Venta, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	3,95**	81,2	Kurzeme	Saules elektrostacija

ATJAUNĪGO ENERGORESURSU OBJEKTU UN GALALIETOTĀJU JAUNU PIESLĒGUMU ĪSTENOŠANA

Nr.	Ražotājs	Pieslēguma vieta	Aptuvenās pieslēguma izmaksas*, milj. EUR (jaunās)	Rezervētā jauda, MW	Reģions	Elektrostacijas veids
13	Baltic Biorefinery Group, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,79**	100	Latgale	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
14	DSE Lazas Solar, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	7,452**	274,95	Kurzeme	Hibrīds – saules un vēja elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
15	STELO ORIENTA, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,65**	110	Kurzeme	Saules elektrostacija
16	Sunly Land Solar 1, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4,256**	40	Vidzeme	Hibrīds – saules un vēja elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
17	SPV Kurzeme, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4,11**	110	Latgale	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
18	Sunly Land, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	3,820**	60	Vidzeme	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
19	Baltazar, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,953**	46	Kurzeme	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
20	Sunly Land Solar 2, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	7,37**	200	Kurzeme	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
21	Jaukta jauda, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4,237**	59,99	Vidzeme	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
22	Pienava Wind, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	8,175**	158,4	Kurzeme	Vēja elektrostacija
23	SCHWENK Latvija, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,076**	5	Kurzeme	Saules elektrostacija
24	PurpleGreen Energy B, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	8,690**	400	Latgale	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
25	SIA IGN RES DEV2, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	9,102**	222	Kurzeme	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
26	Purplegreen SolWin, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	7,8	400	Latgale	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
27	Purplegreen SolWin 1, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	12	200	Latgale	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
28	ib vogt Latvia alfa, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	1,2	91,75	Latgale	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu

ATJAUNĪGO ENERGORESURSU OBJEKTU UN GALALIETOTĀJU JAUNU PIESLĒGUMU ĪSTENOŠANA

Nr.	Ražotājs	Pieslēguma vieta	Aptuvenās pieslēguma izmaksas*, milj. EUR (jaunās)	Rezervētā jauda, MW	Reģions	Elektrostacijas veids
29	Latvenergo, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0	16	Vidzeme	Hidroelektrostacija
30	Latvenergo, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0	14,1	Zemgale	Hidroelektrostacija
31	ib vogt Dobele, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	5,4	50	Zemgale	Saules elektrostacija
32	ib vogt Brocēni, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	1,2	70	Kurzeme	Hibrīds – saules elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
33	TCK, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0	0	Kurzeme	Hibrīds – vēja elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
34	Latvenergo, AS	Pieslēgums 330 kV tīklā	0	0	Vidzeme	Hibrīda pieslēgums (HES un BESS)
35	Latvenergo, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0	0	Vidzeme	Hibrīda pieslēgums (TEC un BESS)
36	Latvenergo, AS	Pieslēgums 330 kV tīklā	0	0	Vidzeme	Hibrīda pieslēgums (TEC un BESS)
37	Verida Wind, SIA (SIA Winergy)	Pieslēgums 110 kV tīklā	0	35	Kurzeme	Hibrīds – vēja elektrostacija ar enerģijas uzkrāšanas bateriju sistēmu
38	Gren Latvija, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0	0	Zemgale	Hibrīda pieslēgums (TEC un BESS)
				3640,99		

Piezīmes ražotāju un lietotāju tabulai:
* Aptuvenās vidējās pieslēguma izmaksas (apakšstacijas vai pievienojuma izbūve), neietverot elektrolīnijas izbūvi vai pārbūvi līdz apakšstacijai.
** Pieslēguma līgumā noteiktās izmaksas.
*** Plašāku informāciju par šo projektu statusu un vietu var skatīt AS “Augstsprieguma tīkls” tīmekļa vietnē pieejamo jaudu kartē un sadaļā par statusu: https://www.ast.lv/lv/content/pieslegumi-parvades-sistemai, https://www.ast.lv/lv/content/pieslegumu-ierikosanas-un-atlautas-slodzes-izmainu-statuss.

REZERVĒTĀ JAUDA RAŽOTĀJIEM ELASTĪGAJAM PĀRVADES SISTĒMAS PAKALPOJUMAM

Nr.	Ražotājs	Pieslēguma vieta	Aptuvenās pieslēguma izmaksas*, milj. EUR (jaunās)	Rezervētā jauda, MW	Reģions
1	SNG Solar Latvia, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	1,015**	100	Rīga
2	Lat Eco Development, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4,759**	80	Kurzeme
3	SELP, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4,439**	145	Kurzeme
				325,00	

REZERVĒTĀ JAUDA (ELEKTROENERĢIJAS PATĒRIŅAM) ELEKTROENERĢIJAS UZKRĀTUVES OPERATORIEM IEROBEŽOJOŠAJAM PĀRVADES SISTĒMAS PAKALPOJUMAM

Nr.	Elektroenerģijas uzkrātuves operators	Pieslēguma vieta	Aptuvenās pieslēguma izmaksas*, milj. EUR (jaunās)	Plānotā uzstādītā jauda, MW	Reģions
1	Liepaja ESS, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,909**	100	Kurzeme
2	Enery Latvia, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4	40	Latgale
3	Enery Latvia, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4	45	Latgale
4	Enery Latvia, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4	60	Latgale
5	Enery Latvia, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	5,8	90	Zemgale
6	Enery Latvia, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	4	60	Latgale
7	RE elektriba, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	1,2	60	Rīga
8	Greenpower, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0	11	Kurzeme
9	VK Terminal Services, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0	9	Kurzeme
10	Ventspils BESS, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	1,2	75	Kurzeme
11	Monta Spico, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	8,2	200	Vidzeme
12	BESS 7, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	1,2	65	Kurzeme
13	BESS 4, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	1,2	75	Kurzeme
14	Gaujas koks, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0	4,99	Zemgale
15	Melderi wind, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	1,6	120	Zemgale
				1015	

SPĒKĀ ESOŠĀS TEHNISKĀS PRASĪBAS LIETOTĀJIEM PAR JAUNU PIESLĒGUMU IERĪKOŠANU VAI ESOŠĀ PIESLĒGUMA TEHNISKO PARAMETRU MAIŅU (01.04.2025.)

Nr.	Lietotājs	Pieslēguma vieta	Aptuvenās pieslēguma izmaksas*, milj. EUR (jaunās)	Rezervētā jauda, MW	Reģions
1	Gaujas koks, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	1,562**	10,00	Zemgale
2	Gaujas koks, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	2,618**	10,00	Vidzeme
3	RB Rail, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	22,2	30,00	Vidzeme
4	RB Rail, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	5,4	30,00	Vidzeme
5	RB Rail, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	5,4	40,00	Zemgale
6	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	11,228**	0,00	Vidzeme
7	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	2,783**	0,00	Vidzeme
8	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	5,4	16,00	Vidzeme
9	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	5,4	25,00	Vidzeme
10	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	5,4	16,00	Kurzeme
11	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	3,093**	16,00	Vidzeme
12	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,393**	0,00	Zemgale
13	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,623**	0,00	Vidzeme
14	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,420**	0,00	Vidzeme
15	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,673**	0,00	Zemgale
16	Birznieki Industrial Solutions, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	2,48**	60,00	Vidzeme
17	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,175	9,00	Zemgale
18	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,35**	6,00	Vidzeme
19	RĪGAS SILTUMS, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0	52,50	Vidzeme
20	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	5,4	63,00	Vidzeme
21	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	5,4	6,00	Vidzeme
22	Gren Latvija, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,12	23,00	Zemgale
23	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,37	0,00	Vidzeme
24	Latvenergo, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,12	40,00	Vidzeme
25	CIS Liepaja, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	81,9	1000,00	Kurzeme
26	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	2,26	0,00	Zemgale

ATJAUNĪGO ENERGORESURSU OBJEKTU UN GALALIETOTĀJU JAUNU PIESLĒGUMU ĪSTENOŠANA

Nr.	Lietotājs	Pieslēguma vieta	Aptuvenās pieslēguma izmaksas*, milj. EUR (jaunās)	Rezervētā jauda, MW	Reģions
27	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	1,2	0,00	Vidzeme
28	Utilitas Wind, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	7,8	122,40	Vidzeme
29	Utilitas Wind, SIA	Pieslēgums 330 kV tīklā	7,8	176,80	Vidzeme
30	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	3,75	31,00	Vidzeme
31	Gren Acone, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	1,4	3,00	Vidzeme
32	Juglas jauda, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	0	10,00	Vidzeme
33	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,5	24,00	Zemgale
34	BALDEDZE, SIA	Pieslēgums 110 kV tīklā	30,82	110,00	Zemgale
35	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,5	20,00	Kurzeme
36	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,5	10,00	Zemgale
37	Sadales tīkls, AS	Pieslēgums 110 kV tīklā	0,2	0,00	Zemgale
				1959,70	

Piezīmes ražotāju un lietotāju tabulai:

* Aptuvenās vidējās pieslēguma izmaksas (apakšstacijas vai pievienojuma izbūve), neietverot elektrolīnijas izbūvi vai pārbūvi līdz apakšstacijai.

** Pieslēguma līgumā noteiktās izmaksas.

*** Plašāku informāciju par šo projektu statusu un vietu var skatīt AS “Augstsprieguma tīkls” tīmekļa vietnē pieejamo jaudu kartē un sadaļā par statusu: https://www.ast.lv/lv/content/pieslegumi-parvades-sistemai, https://www.ast.lv/lv/content/pieslegumu-ierikosanas-un-atlautas-slodzes-izmainu-statuss.

6

ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAS PERSPEKTĪVĀS ATTĪSTĪBAS PROJEKTI

BALTIJAS JŪRAS REĢIONA ATKRASTES ELEKTROPĀRVADES INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBA

Eiropas attīstības dokumentos ir norādīts, ka Baltijas jūras reģionam ir nozīmīgs potenciāls zaļās enerģijas politikas mērķu sasniegšanā. Saskaņā ar Baltijas Enerģētikas tirgus integrēšanas plāna (BEMIP) ietvaros veikto pētījumu Baltijas jūras vēja potenciāls pārsniedz 90 GW uzstādītās jaudas (tai skaitā 15 GW – Latvijas teritoriālajos ūdeņos) un gada kopējais saražotās elektroenerģijas apjoms varētu sasniegt 325 TWh. Papildus tam Baltijas jūras reģiona valstīs notiek aktīva elektroenerģijas patēriņa tehnoloģiju attīstība, galvenokārt attīstot lieljaudas datu centrus un ūdeņraža tehnoloģijas. Tas rada nepieciešamību pēc atkrastes infrastruktūras attīstības Baltijas jūras reģionā.

Eiropas Savienība ir izvirzījusi vērienīgus un ambiciozus mērķus dekarbonizētas energosistēmas attīstībai, un atjaunīgās enerģijas avoti jūrā ir galvenais elements ceļā uz oglekļa neitralitāti, tādēļ ir nepieciešams radīt spēcīgu pārvades sistēmu, lai būtu iespējams izmantot Baltijas jūras AER potenciālu. ENTSO-E akcentē, ka, palielinot ģenerējošo un pārvades jaudu uzstādīšanas ātrumu, atkrastes vēja parkiem ir iespēja kļūt par vienu no svarīgākajiem energoresursu avotiem Eiropas enerģētikas sistēmā. Atkrastes tīkla infrastruktūras attīstībai jānotiek sinerģijā ar vides aizsardzību, lai, saglabājot dabas bioloģisko daudzveidību, tiktu radīta ilgtspējīga energosistēma.



Attēlam ir informatīva nozīme, attēlojot projektu ieceres, kas vēl tiks precizētas.

Baltijas jūras reģiona attīstības komitejā darbojas Baltijas atkrastes tīkla iniciatīvas (BOGI – *Baltic Offshore Grid Initiative*) darba grupa, kuras ietvaros 2025. gadā tika veikta izpēte par atkrastes infrastruktūras iespējām un ietekmi uz enerģētikas sektoru, ievērojot atkrastes vēja parku un ūdeņraža potenciāla attīstību.

Pētījumu izstrādāja astoņi Baltijas jūras reģiona valstu PSO: “50Hertz” (Vācija), AST (Latvija), “Elering” (Igaunija), “Energinet” (Dānija), “Fingrid” (Somija), “Litgrid” (Lietuva), PSE (Polija) un “Svenska Kraftnät” (Zviedrija). Pētījuma mērķis ir izveidot kopīgu ceļa karti atkrastes vēja enerģijas attīstībai un infrastruktūrai Baltijas jūrā un tās efektīvai integrācijai attiecīgajos tirgos.

Astoņu Baltijas jūras valstu PSO pētījums balstās uz jaunākajiem nacionālajiem attīstības plāniem un Eiropas desmitgades tīkla attīstības plānu (TYNDP). Tas sniedz analītisku pamatu kopīgai lēmumu pieņemšanai un labāk saskaņotiem nacionālās plānošanas procesiem. Pētījums veikts ar tirgus modelēšanas metodi, ņemot vērā nākotnē pieaugošos atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas un ūdeņraža iegūšanai izmantotās enerģijas patēriņa apjomus, kā arī izaicinājumus izbūvēt jaunus pārvades tīklus sauszemē. Baltijas jūras reģions, tostarp Latvija, prognozēts kā neto elektroenerģijas eksportētājs uz pārējo Eiropu, stiprinot reģiona un visas Eiropas Savienības energoapgādes drošumu.

Pētījums iezīmē būtisku soli koordinētā jūras baseina plānošanā Eiropā un sniedz skaidru analītisko pamatojumu arī Latvijas ilgtermiņa energosistēmas attīstībai. Pētījumā secināts, ka Latvijai primāri būtu jāattīsta pārvades tīkla savienojums ar Igauniju, tālākā perspektīvā – ar Vāciju un būtiska atjaunīgo energoresursu pieauguma gadījumā – arī ar Zviedriju. Iespējams, arī ar Somiju, taču tas būtu jāvērtē kontekstā ar 4. Igaunijas–Latvijas starpsavienojuma un ar Estlink 3 projektiem. Ar izpētes rezultātiem var iepazīties šeit: 260121_BOGI_system_study_final.pdf

AST kā ENTSO-E Baltijas jūras reģionālās grupas dalībnieks sadarbībā ar pārējiem Baltijas jūras valstu pārvades sistēmas operatoriem strādā pie vairāku atkrastes savienojumu attīstības, kuriem potenciāli varētu pieslēgt atkrastes vēja parkus, un tie ir starpsavienojumi ar Zviedriju, Vāciju un Igauniju. Saistībā ar minētajām iniciatīvām ir uzsākti projekti, kas aprakstīti nākamajās nodaļās.

LATVIJAS–ZVIEDRIJAS STARPSAVIENOJUMS

Latvijas–Zviedrijas elektriskais augstsprieguma starpsavienojums ir vitāli svarīgs nākotnes elektropārvades infrastruktūras projekts Latvijai, kā arī Zviedrijai un visam Baltijas jūras reģionam, īpaši Baltijas valstu sinhronā darbības režīmā ar kontinentālās Eiropas elektroenerģijas sistēmu. Jauns starpsavienojums ir būtisks reģiona drošības palielināšanas elements, īpaši ņemot vērā esošo ģeopolitisko situāciju enerģētikā un nesenajiem incidentiem, kas skāruši enerģētikas infrastruktūru Baltijas jūrā. Šobrīd Latvijas attīstības dokumentos ir iekļauts Latvijas–Zviedrijas starpsavienojums, un projekts ir nosaukts par LaSGo Link (angļu val. *Latvia–Sweden–Gotland*), ņemot vērā tā ģeogrāfisko izvietojumu.

AST turpina projekta attīstību, izstrādājot tā turpmāko vīziju un izvērtējot optimālāko risinājumu, kas varētu būt piemērotāks gan Latvijas, gan Zviedrijas pusei. Projekta īstenošanas laiks provizoriski paredzēts 2040+. Patlaban projekts ir izvērtēšanas stadijā, tiek veiktas nepieciešamās izpētes, kam varētu sekot nepieciešamie lēmumi par turpmākājiem soļiem projekta attīstībā.

Apzinoties projekta nozīmīgumu un nepieciešamību, AS “Augstsprieguma tīkls” 2024.–2025. gadā, piesaistot enerģētikas nozares konsultantu CESI, veica pirmās tehniskās un ekonomiskās izpētes par LaSGo Link. Izpētes laikā tika izpētīti vairāki starpsavienojuma scenāriji, kā arī tika aprēķinātas starpsavienojuma provizoriskās izmaksas un veikta izmaksu un ieguvumu analīze. Izpētes tika pabeigtas 2025. gada sākumā, un to rezultāti tika prezentēti Zviedrijas PSO (*Svenska Kraftnät* – SVK) un Latvijas par enerģētiku atbildīgajai ministrijai. Projektam ir politisks atbalsts Latvijā, un par to 2025. gadā Latvijas Klimata un enerģētikas ministrija vairākās starpministriju sanāksmēs informēja par enerģētiku atbildīgo Zviedrijas ministriju. Izvērtējot 2025. gada veiktās izpētes rezultātus, Zviedrijas PSO secināja, ka rezultāti ir nepietiekami, tādēļ AST un SVK vienojās veikt padziļinātu izpēti, par ko 2026. gada 16. aprīlī parakstīja sadarbības nodomu protokolu.

Panākot starpvalstu vienošanos par projektu ar Zviedriju, turpmākajai projekta attīstībai būs iespēja piesaistīt Eiropas līdzfinansējumu papildu izpētēm un izbūves darbiem. Lai projekts nākotnē varētu pretendēt uz CEF līdzfinansējumu, to nepieciešams iekļaut Eiropas attīstības dokumentos, t. i., Eiropas 10 gadu attīstības plānos (TYNDP) un pēc tam arī kopējo interešu projektu (PCI) sarakstā.

BALTIJAS–VĀCIJAS STARPSAVIENOJUMS

Ņemot vērā straujo AER pieaugumu Baltijas valstīs un iespēju šo elektroenerģiju eksportēt uz Eiropas valstīm, kur ir elektroenerģijas deficīts, 2023. gada maijā Baltijas valstu PSO – “Elering” no Igaunijas, AST no Latvijas un “Litgrid” no Lietuvas – parakstīja daudzpusēju nodomu protokolu ar Vācijas PSO “50Hertz” par elektroenerģijas pārvades starpsavienojuma izveidi Baltijas jūrā starp Baltijas valstīm un Vāciju, lai stiprinātu savstarpējo sadarbību un spertu kopīgus soļus pretī valstu enerģētiskajai neatkarībai. Starpsavienojuma izveide starp Vāciju un Baltijas valstīm paredz ieguldīt Baltijas jūrā apmēram 600–800 km garu elektroenerģijas pārvades līdzstrāvas kabeli, kas nodrošinās iespēju nākotnē Baltijas valstīm savienoties ar Vācijas elektroenerģijas tirgu.

Baltijas–Vācijas projekts var būt svarīgs elektropārvades infrastruktūras objekts visam Baltijas jūras reģionam saistībā ar jau pieminēto Baltijas jūras reģiona atkrastes infrastruktūras iniciatīvu, kā arī Baltijas valstu tīklu darbu sinhronizācijas režīmā ar kontinentālās Eiropas elektroenerģijas sistēmu, kur Baltijas valstu sinhronā saite tiks nodrošināta caur Polijas–Lietuvas augstsprieguma maiņstrāvas (HVAC) starpsavienojumu, bet papildu tirdzniecības jaudas varētu nodrošināt ar augstsprieguma līdzstrāvas (HVDC) starpsavienojumiem ar kontinentālo Eiropu, tostarp Poliju un Vāciju.

Tā kā projekts ir ļoti apjomīgs un sarežģīts, Baltijas valstu PSO izvērtē reģionālā risinājuma iespēju, bet vēl nav panākta vienošanās par kopīgo projekta īstenošanas scenāriju, tostarp pievienošanas punktu. Šobrīd tiek pētīts Vācijas–Baltijas starpsavienojums Vācija–Latvija/Lietuva, kas sākotnēji tika nosaukts par Baltic Hub, bet 2026. gada sākumā tika pārdēvēts par Baltic–German Power Link. Projekts ir iesniegts Eiropas 10 gadu attīstības plānā 2026 turpmākai un detalizētākai izvērtēšanai. Kamēr projektam nav izvēlēts pievienošanas punkts Baltijas valstīs, projekts ir iesniegts TYNDP kā hibrīda projekts.

Projekts ir sākotnējā izpētes stadijā. 2025. gadā projektam ir veikta sākotnējā izmaksu un ieguvumu analīze, lai novērtētu projekta dzīvotspēju, kā arī ir veiktas projekta teritoriālās izpētes. 2026. gadā visi trīs PSO uzsāka piemērotākā tehnoloģiskā risinājuma meklēšanu, lai precizētu projekta potenciālās izmaksas, kā arī ir sākta finanšu izpēte, lai saprastu projekta īstenošanas spējas katrā valstī no likumu, normatīvo aktu un regulācijas viedokļa un saprastu projekta finanšu iespējas visās trijās valstīs.

Finanšu izpētē meklēs arī iespēju projektam piesaistīt privāto kapitālu dažādos veidos. Par turpmāko projekta iespējamo attīstību Latvijā tiks lemts, kad būs veiktas visas tehniskās un ekonomiskās izpētes un būs pieņemts lēmums par projekta pievienošanas punktu. Projektam ir nodrošināts politisks atbalsts, par ko 2026. gada 18. februārī ir parakstīts nodomu protokols starp Vācijas, Latvijas un Lietuvas atbildīgajām ministrijām.

2026. gadā projektu ir plānots pieteikt iekļaušanai PCI/PMI sarakstā, lai projekts varētu pretendēt uz Eiropas līdzfinansējumu no Eiropas struktūrfondiem.

2026. un 2027. gadā ir plānots izstrādāt projekta tehnisko un ekonomisko pamatojumu, lai varētu pieņemt lēmumu par turpmāko projekta attīstību un iespējamo realizācijas gadu. Projekta provizoriskais īstenošanas laiks ir 2038. gads – tas ir atkarīgs no turpmākiem lēmumiem par projektu attīstību un izvēlēto tehnoloģisko risinājumu.

LATVIJAS–LIETUVAS STARPSAVIENOJUMU UN ELEKTROPĀRVADES TĪKLA PROJEKTU ATTĪSTĪBA

2025. gadā Latvijas un Lietuvas PSO AST un “Litgrid” veica otro tehniski ekonomisko analīzi par Latvijas–Lietuvas esošo starpsavienojumu modernizācijas un jaunu starpsavienojumu izbūves nepieciešamību. Pirmā analīze tika veikta 2023. gadā, kurā tika secināts par vēl viena Latvijas–Lietuvas starpsavienojuma izbūves nepieciešamību. Latvijas–Lietuvas šķērsgriezuma stiprināšana ir saistīta ar būtiski pieaugošo interesi no AER un ūdeņraža attīstītājiem par iespējām pieslēgties pārvades tīklam. AST un “Litgrid” izpētē tika veikta tīkla un tirgus modelēšana 2030. un 2040. gadu scenārijiem, ievērojot katras valsts iespējamo AER attīstību visā valstī un konkrēti pa reģioniem, kā arī iespējamo patēriņa tehnoloģiju (galvenokārt ūdeņraža) attīstību. Pēc veiktās analīzes tika secināts, ka primāri ir nepieciešams rekonstruēt esošo starpsavienojumu Grobiņa–Darbenai un izbūvēt jaunu starpsavienojumu Brocēni–Varduva, lai nodrošinātu pārvades sistēmas drošumu un stabilitāti un tīkla spēju AER pieslēgumiem, galvenokārt Latvijas un Lietuvas rietumu reģionā. Abu starpsavienojumu Grobiņa–Darbenai un Brocēni–Varduva attīstība jau ir uzsākta un tiek veiktas tehniskās un vides novērtējuma izpētes. Abu starpsavienojumu īstenošana ir paredzēta līdz 2035. gadam. Turpmākā (2040+) Latvijas–Lietuvas šķērsgriezuma caurlaides spējas attīstība ir atkarīga no īstenojamo ģenerācijas un patēriņa projektu attīstības apjomiem. Latvijas–Lietuvas šķērsgriezuma pastiprinājuma projekts ir iekļauts ENTSO-E TYNDP sarakstā, ir kandidāts TYNDP-2026 un ir kandidāts uz PCI/PMI 2. projektu saraksta statusu, kas turpmāk ļaus pretendēt uz Eiropas līdzfinansējumu no CEF struktūrfondiem.

Kā daļu no šī projekta AST turpina attīstīt Brocēni–Varduva starpsavienojumu, veicot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Latvijas teritorijā, par ko ir pieņemti atbilstošo institūciju lēmumi, ir noslēgts līgums ar konsultantu IVN izpētes veikšanai, kuru plānots pabeigt 2026. gadā. Plašāka informācija par Brocēni–Varduva starpsavienojumu ir projekta apraksta nodaļā (11. lapa).

330 KV TĪKLA IZBŪVE LIEPĀJĀ

Ņemot vērā iepriekš minēto gan par lieljaudas pieslēgumu Liepājā, gan par iespējamo Baltijas– Vācijas starpsavienojuma pieslēgumu Liepājā, pašvaldību plānošanas dokumentos ir paredzēts 330 kV EPL koridors no apakšstacijas “Grobiņa” līdz plānotajai jaunajai 330 kV apakšstacijai Liepājā. AST ar Liepājas valstspilsētas pašvaldību un Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldi ir parakstījusi nodomu protokolu par sadarbību saistībā ar elektroenerģijas pārvades infrastruktūras izbūvi. Attīstoties kādam no iepriekš minētajiem projektiem, AST ir proaktīvi kopīgi ar iesaistītajām pašvaldību struktūrvienībām jāplāno 330 kV infrastruktūras izbūve Liepājā.

ELEKTROPĀRVADES TĪKLA CAURLAIDES SPĒJAS PALIELINĀŠANA

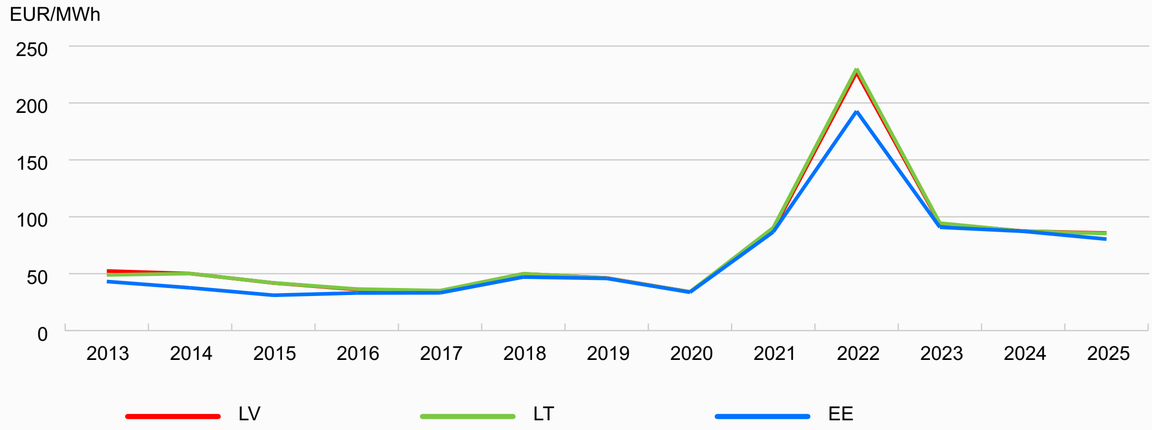
Pieslēdzot pārvades sistēmai jaunus sistēmas dalībniekus, PSO paliek arvien izaicinošāk nodrošināt nepieciešamos atslēgumus gan nepieciešamo remontdarbu veikšanai, gan arī Attīstības plāna projektu īstenošanai. PSO, veicot pārvades tīkla atslēgumus, izjauc normāla režīma shēmu, un ir iespējamas situācijas, ka PSO ir jāierobežo sistēmas dalībnieka saģenerētā elektroenerģija, lai pārvades sistēmu uzturētu pienācīgā drošuma līmenī. Lai risinātu šos jautājumus, PSO izskatīs iespēju nākotnē veikt pārvades sistēmas caurlaides spējas pastiprināšanu. AST vairākās elektropāvades līnijās plāno uzstādīt līniju dinamiskās caurlaides spējas noteikšanas risinājumus (angliski – *Dynamic Line Rating* (DLR)), lai precizāk noteiktu konkrētus objektus, kas būtu iekļaujami tuvākajos Attīstības plānos.

7

ELEKTROENERĢIJAS TIRGUS ATTĪSTĪBAS TENDENCES NACIONĀLĀ UN REĢIONĀLĀ LĪMENĪ

GADA VIDĒJĀS ELEKTROENERĢIJAS CENAS BIRŽĀ BALTIJAS VALSTĪS

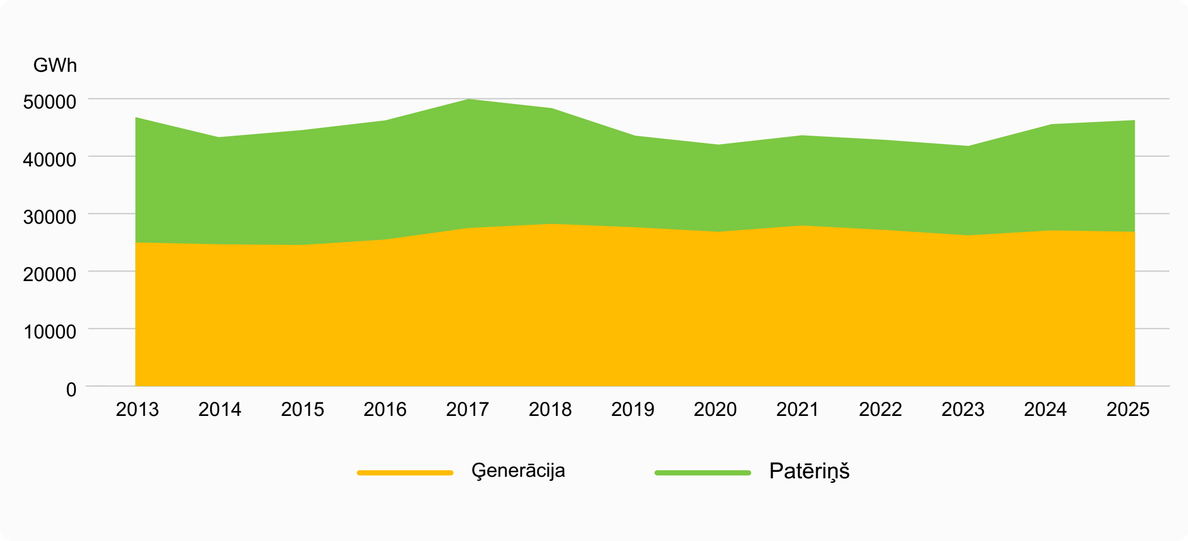
Gads	EE (EUR/MWh)	LT (EUR/MWh)	LV (EUR/MWh)
2013	43,14	48,93	52,40
2014	37,61	50,13	50,12
2015	31,08	41,92	41,85
2016	33,06	36,54	36,09
2017	33,20	35,13	34,68
2018	47,07	50,00	49,90
2019	45,86	46,12	46,28
2020	33,69	34,04	34,05
2021	86,73	90,45	88,78
2022	192,82	230,23	226,91
2023	90,79	94,44	93,89
2024	87,27	87,34	87,43
2025	80,38	85,30	85,72



Avots: NordPool

BALTIJAS VALSTU ELEKTROENERĢIJAS ĢENERĀCIJA, PATĒRIŅŠ, SALDO

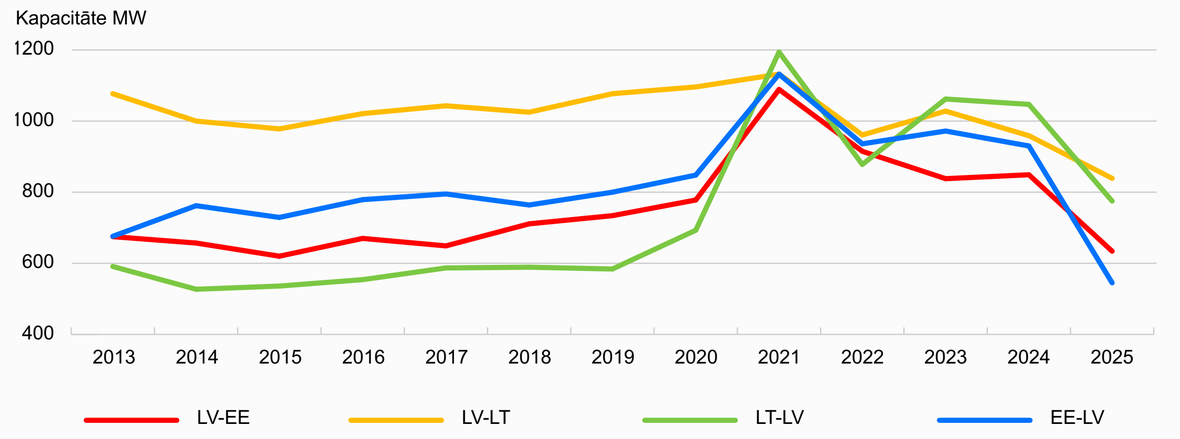
Gads	Patēriņš, GWh	Ģenerācija, GWh	Saldo, GWh
2013	24 992	21 804	-3188
2014	24 669	18 640	-6029
2015	24 550	19 992	-4558
2016	25 500	20 730	-4770
2017	27 511	22 448	-5063
2018	28 230	20 132	-8098
2019	27 631	15 941	-11 691
2020	26 856	15 162	-11 694
2021	27 935	15 701	-12 234
2022	27 165	15 680	-11 485
2023	26 225	15 557	-10 668
2024	27 090	18 488	-8 602
2025	26 855	19 426	-7 429



Avots: Transparency platform

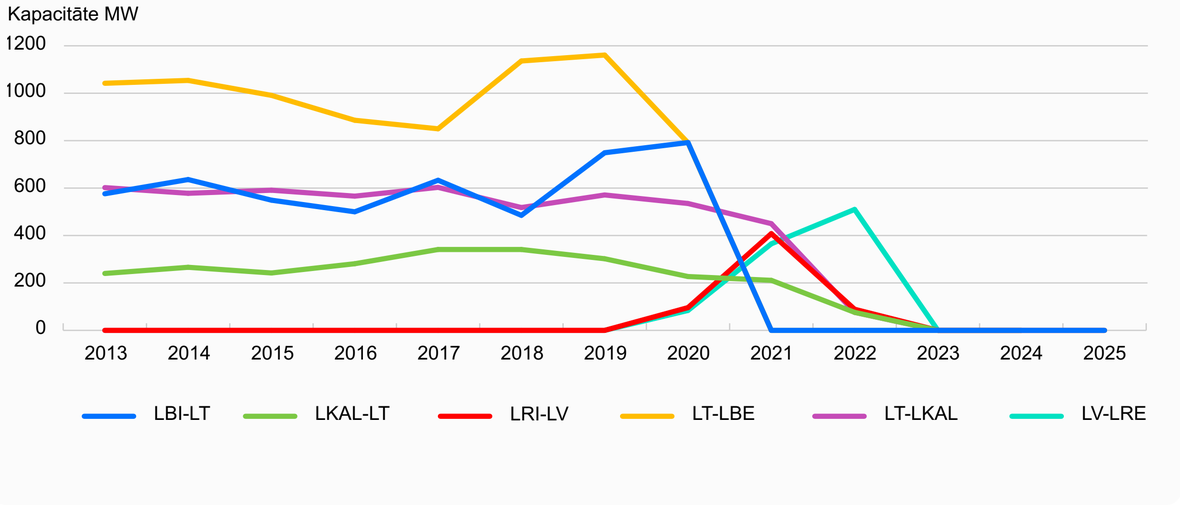
GADA VIDĒJĀ ELEKTROENERĢIJAS TIRDZNIECĪBAI PIEEJAMĀ STARPVALSTU KAPACITĀTE UZ BALTIJAS VALSTU IEKŠĒJĀM ROBEŽĀM

Gads	Kapacitāte (MW)			
	EE-LV	LT-LV	LV-EE	LV-LT
2013	676	591	675	1 077
2014	762	527	657	1 000
2015	729	536	620	978
2016	779	554	670	1 021
2017	795	587	649	1 043
2018	764	589	711	1 025
2019	800	584	734	1 077
2020	848	693	778	1 096
2021	1 132	1 194	1 089	1 132
2022	936	878	915	961
2023	972	1 062	838	1 028
2024	930	1 047	849	959
2025	545	775	634	839



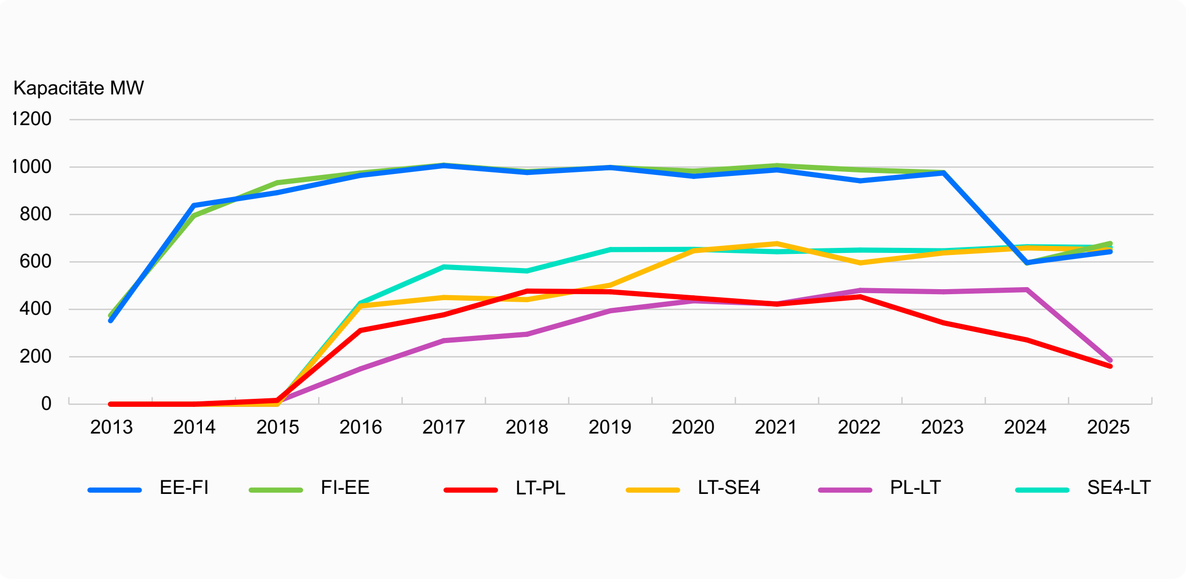
GADA VIDĒJĀ ELEKTROENERĢIJAS TIRDZNIECĪBAI PIEEJAMĀ STARPVALSTU KAPACITĀTE UZ BALTIJAS VALSTU ĀRĒJĀM ROBEŽĀM AR TREŠAJĀM VALSTĪM

Gads	Kapacitāte (MW)					
	LBI-LT	LKAL-LT	LRI-LV	LT-LBE	LT-LKAL	LV-LRE
2013	576	240	0	1 042	602	0
2014	636	266	0	1 054	578	0
2015	549	242	0	991	591	0
2016	500	281	0	886	566	0
2017	633	341	0	850	603	0
2018	485	341	0	1 136	518	0
2019	749	302	0	1 161	571	0
2020	792	227	96	791	535	84
2021	0	211	408	0	450	365
2022	0	76	89	0	76	510
2023	0	0	0	0	0	0
2024	0	0	0	0	0	0
2025	0	0	0	0	0	0



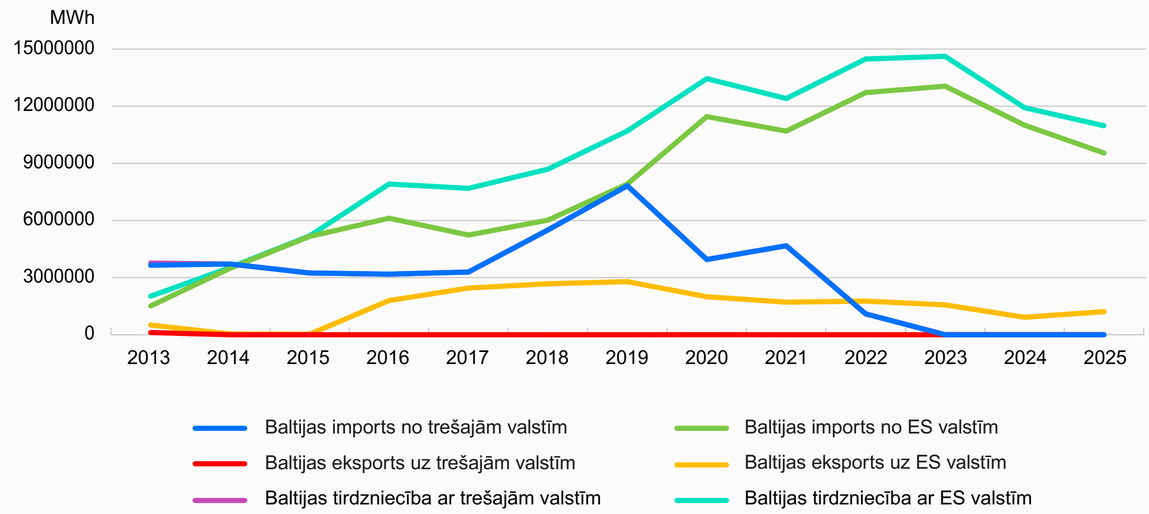
GADA VIDĒJĀ ELEKTROENERĢIJAS TIRDZNIECĪBAI PIEEJAMĀ STARPVALSTU KAPACITĀTE UZ BALTIJAS VALSTU ĀRĒJĀM ROBEŽĀM AR EIROPAS SAVIENĪBAS VALSTĪM

Gads	Kapacitāte (MW)					
	EE-FI	FI-EE	LT-PL	LT-SE4	PL-LT	SE4-LT
2013	352	374	0	0	0	0
2014	838	795	0	0	0	0
2015	892	934	16	0	11	0
2016	965	975	311	414	149	426
2017	1 006	1 008	377	450	268	579
2018	977	981	477	441	295	562
2019	998	998	474	502	394	652
2020	961	983	448	647	436	653
2021	988	1 006	422	677	423	643
2022	942	988	453	596	480	650
2023	975	977	343	638	474	647
2024	597	595	271	659	483	664
2025	643	678	160	651	185	661



ELEKTROENERĢIJAS TIRDZNIECĪBAS APJOMI NĀKAMĀS DIENAS TIRGŪ BALTIJAS VALSTĪS

Gads	Baltijas imports no trešajām valstīm (MWh)	Baltijas imports no ES valstīm (MWh)	Baltijas eksports uz trešajām valstīm (MWh)	Baltijas eksports uz ES valstīm (MWh)	Baltijas tirdzniecība ar trešajām valstīm (MWh)	Baltijas tirdzniecība ar ES valstīm (MWh)
2013	3 648 392	1 511 311	115 230	510 488	3 763 622	2 021 799
2014	3 713 994	3 490 904	0	39 290	3 713 994	3 530 193
2015	3 242 246	5 159 875	0	27 583	3 242 246	5 187 457
2016	3 180 514	6 118 902	0	1 793 259	3 180 514	7 912 161
2017	3 292 126	5 235 794	0	2 452 397	3 292 126	7 688 191
2018	5 500 969	6 018 102	0	2 675 208	5 500 969	8 693 310
2019	7 822 237	7 913 522	0	2 787 569	7 822 237	10 701 091
2020	3 948 685	11 453 503	3 098	1 993 997	3 951 783	13 447 500
2021	4 670 974	10 693 266	0	1 709 819	4 670 974	12 403 085
2022	1 095 320	12 714 353	0	1 765 408	1 095 320	14 479 761
2023	0	13 052 617	0	1 566 544	0	14 619 161
2024	0	11 004 194	0	917 205	0	11 921 399
2025	0	9 543 107	0	1 212 018	0	10 974 042



PĀREJA NO 60 MINŪŠU UZ 15 MINŪŠU NEBALANSA NORĒĶINU PERIODU

Tā kā lielākā daļa atjaunīgo enerģijas avotu ir mainīgi un atkarīgi no laikapstākļiem, tīkla operatori vai tirgus tos kontrolēt nevar. AER ģenerācijas svārstības var radīt neatbilstību starp elektroenerģijas piedāvājumu un pieprasījumu. Lai līdzsvarotu energosistēmu, vajadzīga papildu elastība. Augot energosistēmai pieslēgto vēja un saules staciju skaitam, rodas nepieciešamība precīzāk kontrolēt balansu. To var veicināt, saīsinot gan balansa kontroles, gan nebalansa norēķinu periodu.

Eiropas Regula uzdod saīsināt nebalansa norēķinu periodu no 60 minūtēm uz 15 minūtēm. Atbilstoši Baltijas valstu regulatīvo iestāžu izsniegtajai atkāpei no minētās Regulas prasību ieviešanas pāreja uz 15 minūšu nebalansa norēķinu periodu Baltijā bija jāveic līdz 2025. gada 1. janvārim. Līdz ar to kopš 2025. gada 1. janvāra balansa nodrošinātāji balansa plānu iesniedz 15 minūšu periodos, kā arī norēķins par nebalansu tiek veikts par 15 minūšu periodiem.

ELEKTROENERĢIJAS TIRDZNIECĪBAS PĀREJA UZ 15 MINŪŠU PERIODIEM

Līdz ar 15 minūšu nebalansa norēķinu perioda ieviešanu Baltijas valstīs tirgus dalībniekiem tagad ir iespēja daudz precīzāk plānot un nodrošināt savu balansu. Vienlaikus Baltijas valstu pārvades sistēmu operatori sadarbībā ar elektroenerģijas tirgus operatoru (biržu) ir pilnībā pārgājuši uz jauno elektroenerģijas tirgus modeli, kas balstīts uz 15 minūšu tirdzniecības periodiem.

Kopš 2025. gada otrās puses nākamās dienas elektroenerģijas tirgus visā Eiropā darbojas 15 minūšu intervālos, un Baltijas valstis šajā procesā piedalās vienlaikus ar pārējo Eiropu.

Savukārt tekošās dienas tirgū Baltijas valstis pāreju uz 15 minūšu tirdzniecības periodiem veica jau 2024. gada ceturtajā ceturksnī, kļūstot par vienu no pirmajiem reģioniem Eiropā, kas šo praksi ieviesa pilnā apjomā. Rezultātā gan nākamās dienas, gan tekošās dienas tirdzniecība Baltijā jau šobrīd notiek 15 minūšu griezumā, nodrošinot tirgus dalībniekiem precīzākas prognozes, efektīvāku balansēšanu un labāku integrāciju ar Eiropas kopējo elektroenerģijas tirgu.

PAPILDU IZSOLES TEKOŠĀS DIENAS TIRGŪ

Elektroenerģijas nākamās dienas tirgū notiek izsole, kurā tiek noteikta elektroenerģijas cena un starpvalstu komerciālās plūsmas katrā tirdzniecības zonā. Nākamās dienas tirgus algoritms nodrošina, ka elektroenerģijas pirkšanas un pārdošanas darījumi tiek slēgti, panākot maksimāli labvēlīgu sociālo efektu un vienlaikus ņemot vērā pārvades sistēmu operatoru noteiktos tīkla darbības ierobežojumus. Būtiski arī, ka elektroenerģijas plūsmu un cenu noteikšanas algoritms nodrošina optimālu starpvalstu tirdzniecības jaudu izmantošanu.

Savukārt tekošās dienas tirgus modelī, kas spēkā patlaban, nepārtrauktās tirdzniecības mehānisms nenodrošina optimālu starpvalstu tirdzniecības jaudu izmantošanu un izcenošanu, jo piekļuvi tām saņem tie, kas darījumu reģistrē pirmie (*first come first served*). Lai šo nepilnību labotu, 2019. gadā Energoregulatoru sadarbības aģentūra (ACER) nolēma līdztekus nākamās dienas izsolei (notiek katru dienu plkst. 13.00) organizēt papildu izsoles plkst. 16.00 iepriekšējā dienā, 23.00 iepriekšējā dienā un 11.00 tekošajā dienā. Baltijas valstu PSO ieviesa papildu tekošās dienas izsoles 2024. gada jūnijā.

PĀREJA NO 60 UZ 30 MINŪŠU STARPZONU TIRDZNIECĪBAS SLĒGŠANAS LAIKU TEKOŠĀS DIENAS TIRGŪ

Papildus tam Baltijas PSO ir pabeiguši pāreju arī projektā “30 minūšu starpzonu tirdzniecības slēgšanas laiks tekošās dienas tirgū (30 min IDCZGCT)”. Atbilstoši ES Regulai 2024/1747, kas nosaka, ka no 2026. gada 1. janvāra starpzonu tekošās dienas tirgus slēgšanas laiks nedrīkst būt vairāk kā 30 minūtes pirms reāllaika, Baltijas reģions šo prasību ir ieviesis noteiktajā termiņā. Regulā paredzētā iespēja PSO pieprasīt derogāciju netika izmantota.

Projekta īstenošana ir nodrošinājusi, ka tekošās dienas starpzonu tirgus slēgšanas laiks Baltijā jau šobrīd ir saīsināts līdz 30 minūtēm pirms reāllaika, kas būtiski palielina tirgus elastību un ļauj tirgus dalībniekiem efektīvāk reaģēt uz īstermiņa izmaiņām elektroenerģijas pieprasījumā un piedāvājumā.

NOMINĒTIE ELEKTROENERĢIJAS TIRGUS OPERATORI

Baltijas elektroenerģijas tirgū šobrīd ir ieviests Multi NEMO Arrangement (MNA), kas izriet no CACM regulas un ļauj vairākiem NEMO darboties vienā cenu zonā. Šis modelis, kas jau sen darbojas Centrālajā un Rietumeiropā, nodrošina konkurenci starp biržām un tirgus dalībniekiem, sniedz iespēju izvēlēties ekonomiski izdevīgāko pakalpojumu sniedzēju gan nākamās dienas, gan tekošās dienas tirgos.

EPEX darbības atļauja Baltijas valstīs tika piešķirta jau 2018. gadā, taču projekta praktiskā ieviešana tika vairākkārt atlikta un 2020. gadā iesaldēta. Pēc EPEX lūguma 2023. gadā MNA ieviešana Baltijā tika atsākta, un kopš tā laika Baltijas PSO kopā ar Nord Pool un EPEX ir strādājuši pie vairāku biržu darbības nodrošināšanas reģionā.

EPEX ienāca Baltijas tekošās dienas tirgū 2025. gada beigās, savukārt pilna EPEX darbība – gan nākamās, gan tekošās dienas segmentā – tiek ieviesta pakāpeniski šī (2026) gada laikā, sākot no 3. ceturkšņa. Rezultātā Baltijas tirgus dalībniekiem jau šodien ir pieejams konkurētspējīgāks un elastīgāks tirgus modelis.

BALANSĒŠANAS TIRGUS ATTĪSTĪBA

Baltijas valstu PSO, gatavojoties pievienošanās procesam CESA (Kontinentālās Eiropas sinhrono zonu, angļu val. CESA – *Continental Europe Synchronous Area*), veica būtiskas izmaiņas balansēšanas modelī, pārejot uz balansa kontroli trīs kontroles zonās, pievienojoties Eiropas balansēšanas tirgus platformām, kā arī ieviešot kopējo balansēšanas jaudas rezervju apjoma teikšanas un iegādes procesu, ko realizē kopējā Baltijas balansēšanas jaudas tirgū.

MFRR TIRGUS UN DARBĪBA MARI

Saskaņā ar EBGL 19. panta 2. punktu, 20. panta 2. punktu, 21. panta 2. punktu un 22. panta 2. punktu ir noteikts, ka Eiropas PSO jāizveido Eiropas vienotas platformas balansēšanas enerģijas apmaiņai. Šo platformu izveidei un pārvaldībai PSO ir jāpiemēro vienoti platformu pārvaldības procesi, kā arī šīm platformām jāsastāv vismaz no aktivāciju optimizācijas funkcijas/nebalansa netēšanas procesa funkcijas un PSO – PSO norēķina funkcijas.

Pievienošanās MARI platformai ne vien ļauj PSO izpildīt EBGL prasības, bet kopumā veicina integrēta Eiropas balansēšanas tirgu izveidi, kas uzlabo konkurenci un nodrošina vienlīdzīgas iespējas tirgus dalībniekiem reģionālā līmenī. Likvīdāks un plašāks tirgus uzlabos balansēšanas efektivitāti un nodrošinās plašāku balansēšanas enerģijas pieejamību, tādējādi sekmējot energosistēmu drošumu.

Baltijas PSO pievienojās MARI platformai 2024. gada oktobra sākumā, un uzsāka tās izmantošanu 2024. gada 9. oktobrī. Kopš pievienošanās MARI visi tirgus dalībnieku manuālo frekvences rezervju piedāvājumi nonāk kopējā platformā, kur tiek optimizēti līdz ar PSO pieprasījumiem, nodrošinot gan pieprasījuma netēšanas funkciju, gan tirgus piedāvājumu optimizāciju, t. i., tiek izvēlēti aktivizācijai izdevīgākie piedāvājumi, ņemot vērā starpzonu pārvades jaudas.

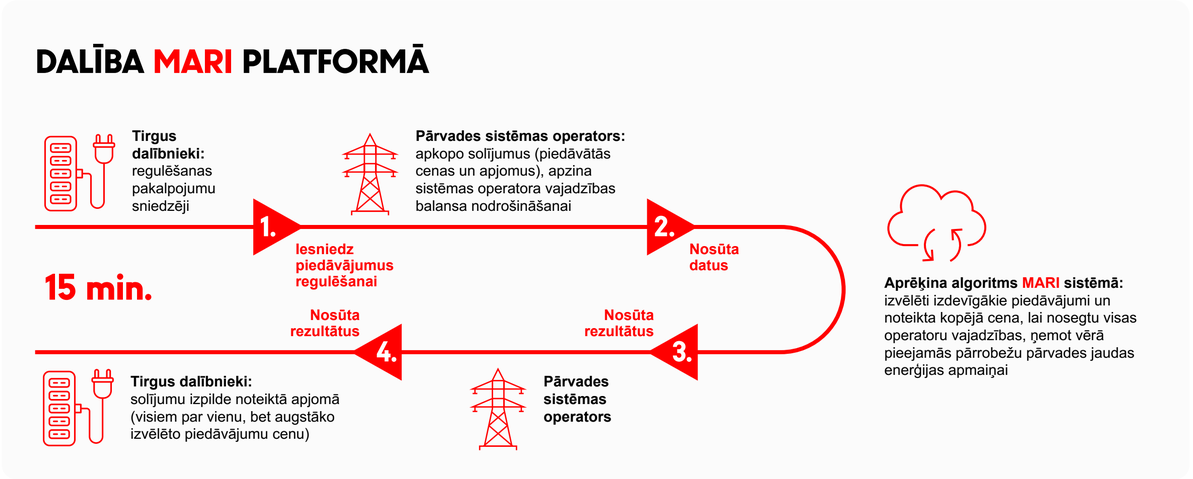
Optimizācijas reģions paplašināsies līdz ar jaunu PSO pievienošanos platformai. Pievienošanās plānu regulāri atjaunina un publicē MARI projekta tīmekļvietnē.

Baltijas PSO pievienošanās MARI ir nozīmīgs solis ceļā uz vienota Eiropas balansēšanas tirgus izveidi.

AFRR TIRGUS UN PIEVIENOŠANĀS PICASSO PLATFORMAI

PICASSO (*The Platform for the International Coordination of Automated Frequency Restoration and Stable System Operation*) un IGCC (*The International Grid Control Cooperation*) ir projekti, kuru ietvarā tiek izveidota speciāla koordinēta Eiropas IT platforma efektīvai balansēšanas enerģijas apmaiņai no aFRR un nodrošināts koordinēts nebalansa ieskaita process (turpmāk – INP), tādējādi samazinot nepieciešamo aFRR aktivizāciju apjomu.

Līdzīgi kā pievienošanās MARI platformai, arī PICASSO platforma veicina integrēta Eiropas balansēšanas tirgus izveidi, kas uzlabos konkurenci un nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas tirgus dalībniekiem reģionālā līmenī un plašāku resursu pieejamību, šajā gadījumā aFRR enerģijas veidā. Papildus izceļama PICASSO iestrādātā nebalansa ieskaita un aktivizāciju optimizācijas funkcija, kas darbojas ik četru sekunžu ciklā un ļauj, cik iespējams, samazināt pretēji vērstu automātisku aktivizāciju apjomu Eiropā, nodrošinot augstu aFRR enerģijas tirgus efektivitāti un frekvences atjaunošanas procesu, joprojām saglabājot augstus drošības standartus.



2025. gadā AST ieviesa aFRP (automātisku frekvences atjaunošanas procesu) un aFRR enerģijas tirgu kontroles zonā. Saskaņā ar EBGL visiem PSO, kas īsteno aFRP, un visiem Kontinentālās Eiropas sinhronās zonas PSO šajos procesos jāizmanto Eiropas PSO izstrādātā platforma (PICASSO). Atbilstoši tam AST pievienošanās veikta 2025. gada aprīlī.

Arī turpmāk tiek plānota citu PSO pievienošanās platformai (sk. PICASSO pievienošanās plānu), veidojot aizvien plašāku un vienotu Eiropas aFRR balansēšanas enerģijas tirgu.

BALTIJAS BALANSĒŠANAS JAUDAS TIRGUS

2025. gada 4. februārī darbu sāka Baltijas PSO kopīgi izveidotais Baltijas balansēšanas jaudas tirgus. Balansēšanas jaudas tirgus ir būtisks instruments PSO, lai nodrošinātu pārvades sistēmas darbībai nepieciešamo rezervju pieejamību, kas pēc tam var tikt aktivizētas, tostarp, veicot to, izmantojot balansēšanas enerģijas tirgus.

Baltijas balansēšanas jaudas tirgus nodrošina kopīgu balansēšanas jaudu iepirkumu un pārvades jaudas piešķiršanas procesu, lai sniegtu iespēju regulēšanas pakalpojumu sniedzējiem Baltijā konkurēt kopējā Baltijas balansēšanas jaudas tirgū, nodrošinot pēc iespējas efektīvu balansēšanas jaudu iepirkumu Baltijas valstīs.

Saskaņā ar sagatavotajām metodikām ievērojama daļa pārvades jaudas starp Baltijas valstīm var tikt novirzīta

balansēšanas jaudu apmaiņai un kopīgošanai, tomēr pārvades jaudas piešķiršanas procesā starp Baltijas valstīm jāievēro ekonomiskā izdevīguma princips. Pārvades jaudas piešķiršana tiek veikta pirms nākamās dienas elektroenerģijas tirgus nostrādes saskaņā ar EBGL 41. panta 1. punkta metodiku, kas paredz "tirgbalstītu jaudas piešķiršanas procesu, t. i., iepirkumā vienlaikus novērtē ekonomisko izdevīgumu starp pārvades jaudas nodošanu brīvai pārrobežu tirdzniecībai un jaudas piešķiršanu rezervju apmaiņai un kopīgošanai". Šādā veidā iespējams piešķirt pat līdz 50 % no tirdzniecībai pieejamās pārvades jaudas uz attiecīgās robežas, bet gadījumos, ja ierobežojums liedz nodrošināt nepieciešamo jaudas rezervju apjomu, to iespējams palielināt līdz 70 % no pārvades jaudas.

Tirgus laika vienība Baltijas balansēšanas jaudas tirgus izsolēm (FCR un FRR) ir vienāda ar nākamās dienas elektroenerģijas tirgus laika vienību, un kopš 2025. gada 1. oktobra piegādes dienas arī Baltijas balansēšanas jaudas tirgū tirgus laika vienība ir 15 minūtes līdzšinējo 60 minūšu vietā.

Baltijas PSO kā jaudas produktus Baltijas balansēšanas jaudas tirgū noteikuši frekvences noturēšanas rezerves (FCR), aFRR un mFRR. Iepērkamajam jaudas apjomam jāatbilst Baltijas LFC blokam dimensionētajam nepieciešamajam rezervju apjomam.

Sākuma periodā Baltijas balansēšanas jaudas tirgū Baltijas PSO iepirkuši tikai FCR un mFRR rezerves. Tomēr pēc visu Baltijas PSO pievienošanās PICASSO, kas iespējos reģionālu aFRR enerģijas apmaiņu, tika uzsākti arī aFRR jaudas iepirkumi Baltijas balansēšanas jaudas tirgū. Pirmais Baltijas aFRR jaudas iepirkums noritēja 2025. gada 15. aprīlī par nākamās dienas piegādes periodu.

Baltijas PSO ir iesaistījušies kopējā Eiropas COBRA (*Common Optimization of Balancing Reserve & CZC Allocation*) projektā, kas attīsta kopēju Eiropā centralizētu pārvades jaudu piešķiršanas risinājumu atbilstoši Eiropas PSO metodoloģijai pārvades jaudas piešķiršanai balansēšanas jaudas apmaiņai vai kopīgošanai (turpmāk – HCZCAM), kas izstrādāta atbilstoši EBGL 28. panta 3. punktam. Saskaņā ar HCZCAM tās izstrāde noteikta līdz 2026. gada 30. jūnijam, bet lokālās ieviešanas termiņš ir 2027. gada 30. jūnijs. Attiecīgi gaidāms, ka ieviešanas rezultātā visos pārrobežu sadarbības reģionos balansēšanas rezervju iepirkums tiks veikts, izmantojot vienotu kopīgi izstrādātu algoritmu.

ELASTĪBAS NOVĒRTĒJUMS

Elastības pakalpojumi pārvades sistēmā sniedz iespēju pēc iespējas efektīvi izmantot PSO infrastruktūru, izvairoties no nepieciešamības ierobežot pārvades pakalpojumus, reaģēt uz atjaunīgo energoresursu svārstībām vai pielāgoties patēriņa izmaiņām. Jo īpaši aktuāls šis jautājums ir kontekstā ar liela apjoma projektiem, kuros tiek attīstītas jaunas jaudas pārvades sistēmā, kas var radīt iekšējus sastrēgumus vai nepieciešamību ierobežot to izstrādes jaudas.

AST veic elastības pakalpojuma novērtējumu, un, balstoties uz to, būs iespējams rosināt jaunu pakalpojumu attīstību, kā arī sniegt indikācijas par pakalpojumu pieprasījumu nākamajiem periodiem.

Līdz šim būtiskākais elastības nodrošinājums ir balansēšanas pakalpojumi, kurus PSO iegādājas balansēšanas tirgos, lai segtu dažādu iemeslu rezultātā sistēmā radušos nebalansus.

8

IETEKME UZ PĀRVADES SISTĒMAS PAKALPOJUMA TARIFU

INFRASTRUKTŪRAS PROJEKTU IETEKME UZ PĀRVADES SISTĒMAS PAKALPOJUMU TARIFIEM

Lai nodrošinātu ilgtspējīgu pārvades sistēmas attīstību, Attīstības plānā ietverti gan finanšu ieguldījumi esošās pārvades sistēmas atjaunošanai, tās darbspēju uzturēšanai, gan finanšu ieguldījumi jaunu starpsavienojumu attīstībai enerģētiskā drošuma stiprināšanai, kā arī kritiskās infrastruktūras aizsardzības projekti.

Saskaņā ar Kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodikas (apstiprināta ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padomes 2022. gada 29. augusta lēmumu Nr. 1/12) 7. un 8. punktu elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķinā neiekļauj aktīvu vērtības daļu, kas finansēta no Eiropas Savienības līdzfinansējuma vai pārslodzes maksas ieņēmumiem (PMI).

Atbilstoši pašreizējam regulatīvajam ietvaram kapitālieguldījumi infrastruktūras projektos tarifu aprēķinā tiek iekļauti pēc to nodošanas ekspluatācijā. Infrastruktūras projektu radītās kapitāla izmaksas tarifā veidojas no:

- kapitāla atdeves no AST finansētās izveidoto aktīvu daļas atbilstoši SPRK noteiktajai kapitāla atdeves likmei;
- nolietojuma no AST finansēto aktīvu daļas.

Informācija par infrastruktūras projektu ietekmi uz pārvades tarifu nākamajā regulatīvajā periodā skatīt nodaļā "Pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu vidējas vērtības izmaiņu prognoze nākamajam regulatīvajam periodam".

AST, efektīvi un racionāli izmantojot pieejamos finanšu resursus un projektu finansējuma avotus, dara visu, lai ieguldījumi infrastruktūrā atstātu iespējami mazāku ietekmi uz pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem.

Sabiedrība detalizēti vērtē nepieciešamos ieguldījumus esošās pārvades sistēmas atjaunošanai, plānojot ieguldījumus apjomā, kas nepieciešams, lai nodrošinātu elektroenerģijas pārvades pakalpojumu nepārtrauktību. Izstrādātajā Attīstības plānā tiek paredzēts tehniski nepieciešamā apjoma pieaugums (piemēram, apakšstaciju pārbūvei, 110 kV balstu nomaiņai u. tml.), tāpēc nepieciešamo finanšu ieguldījumu apjoms esošās infrastruktūras atjaunošanai pieaug. Ievērojot apjoma pieaugumu, ieguldījumus esošās infrastruktūras atjaunošanai nav iespējams finansēt no esošo aktīvu nolietojuma, kas rada ietekmi uz pārvades tarifu. Atbilstoši Sabiedrības aplēsei finanšu ieguldījumu esošās infrastruktūras atjaunošanai gada ietekme uz vidējo pārvades tarifu ir 1,3 %.

Projektus, kas vērsti uz jaunu starpsavienojumu, kritiskās infrastruktūras aizsardzības projektus plānots realizēt, piesaistot ES līdzfinansējumu, tādējādi maksimāli samazinot to ietekmi uz pārvades tarifu. Lai samazinātu ieguldījumu pārvades sistēmas atjaunošanā ietekmi uz pārvades tarifu, to finansēšanai plānots novirzīt uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus 21,6 milj. EUR apmērā.

PĀRVADĪTAS VIENĪBAS (EUR/MWh) IZMAIŅAS PRET SPĒKĀ ESOŠO TARIFU

Projekta nosaukums	Ietekme uz vidējo tarifu pēc projekta pabeigšanas*
Kritiskās infrastruktūras aizsardzības projekti	3,0 %
Jaunas 330 kV EPL izbūve Ventspils–Brocēni–Varduva	3,9 %
Igaunijas–Latvijas 4. starpsavienojums	15,3 %

* Ietekmes uz tarifu aprēķinā ietverta infrastruktūras projektu ietekme uz kapitāla izmaksām, aprēķinā ietverot spēkā esošo kapitāla atdeves likmi 5,82 % un ES līdzfinansējumu 50 %.

PĀRVADES SISTĒMAS PAKALPOJUMU TARIFU VIDĒJĀS VĒRTĪBAS IZMAIŅU PROGNOZE NĀKAMAJAM REGULATĪVAJAM PERIODAM

Ar SPRK padomes 2025. gada 27. novembra lēmumu Nr. 116 apstiprināti elektroenerģijas pārvades pakalpojumu tarifi regulatīvajam periodam no 2026. gada 1. janvāra līdz 2028. gada 31. decembrim (turpmāk arī – spēkā esošie pārvades tarifi). Tādējādi nākamais regulatīvais periods sākas no 2029. gada 1. janvāra. Atbilstoši Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas (turpmāk – Metodika) 60. punktam AST nākamais tarifu projekts jāiesniedz SPRK izvērtēšanai ne vēlāk kā 2028. gada 1. augustā. Atbilstoši Metodikas 3. punktam regulatīvā perioda ilgums ir no diviem līdz pieciem gadiem.

AST ir veikusi vairākus pasākumus, lai samazinātu ieguldījumu infrastruktūrā ietekmi uz pārvades tarifu, tostarp:

- ES līdzfinansējuma piesaistīšana kapitālieguldījumu projektu finansēšanai – pēdējo 12 gadu laikā Sabiedrība ir piesaistījusi ES līdzfinansējumu vairāk nekā 410 milj. EUR. Ietekme jau šobrīd spēkā esošajā tarifā – izmaksu samazinājums 16,3 milj. EUR. Ilgtermiņā pozitīva ietekme uz tarifu.

IETEKME UZ PĀRVADES SISTĒMAS PAKALPOJUMA TARIFU

- Pārslodzes maksas ieņēmumu novirzīšana kapitālieguldījumu projektu finansēšanai – novirzīti vairāk nekā 90 milj. EUR apmērā. Ietekme jau šobrīd spēkā esošajā tarifā – izmaksu samazinājums 4,9 milj. EUR. Ilgtermiņā pozitīva ietekme uz tarifu.

Vērtējot ietverto infrastruktūras projektu ietekmi uz pārvades sistēmas pakalpojumu vidējo tarifu, secināms, ka pie pašreiz spēkā esošajā tarifā iekļautās izmaksu bāzes 98,1 milj. EUR un spēkā esošās kapitāla atdeves likmes 5,82 % ieguldījumu infrastruktūras projektos ietekme uz vidējo pārvades tarifu aplēsta 2,2 % apmērā. Šī aplēse neietver citas nekontrolējamās izmaksas un neatspoguļo kopējās pārvades tarifu iespējamās izmaiņas nākamajā regulatīvajā periodā. Ievērojot to, ka nākamais regulatīvais periods plānots no 2029. gada 1. janvāra, šī aplēse neietver to infrastruktūras projektu ietekmi, kuru plānots nodot ekspluatācijā pēc 2029. gada. Informācija par šo projektu ietekmi uz vidējo pārvades tarifu sniegta iepriekšējā nodaļā.

	Spēkā esošais tarifs	Nākamais regulatīvais periods	Nākamais regulatīvais periods / spēkā esošais tarifs
Regulēto aktīvu bāze	414 503,9	439 673,5	46 108,7
Kapitāla atdeves likme	5,82 %	5,82 %	–
Kapitāla atdeve	24 124,1	25 589,0	2 683,5
Nolietojums	21 059,2	21 786,1	1 327,6
Kapitāla izmaksas kopā	**45 183,4**	**47 375,1**	**4 011,1**
Kopējās izmaksas spēkā esošajā tarifā	98 080,3		
Ieguldījumu infrastruktūras projektos ietekme uz vidējo tarifu nākamajā regulatīvajā periodā, EUR/MWh		**2,2 %**	

Vērtējot pārvades tarifu izmaiņas nākamajā regulatīvajā periodā, jāņem vērā, ka papildus iepriekš minētajam pārvades tarifu izmaiņas būtiski ietekmē tādi ārpus AST kontroles esoši faktori kā elektroenerģijas cena biržā, elektroenerģijas patēriņš, inflācija, SPRK noteiktā kapitāla atdeves likme un citi.

Kapitāla atdeves likmes pieauguma par 1 procentpunktu ietekme uz vidējo pārvades tarifu nākamajā regulatīvajā periodā aplēsta 4,5 % apmērā. Saskaņā ar Kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodikas 14. punktu lēmumu par kapitāla atdeves likmi, kas tiks piemērota pārvades tarifu aprēķinā nākamajā regulatīvajā periodā, SPRK pieņems līdz 2028. gada 1. septembrim.

Atbilstoši spēkā esošajam regulējumam nekontrolējamo izmaksu izmaiņas regulatīvā perioda ietvaros tiek iekļautas tarifu aprēķinā nākamajā regulatīvajā periodā. Ievērojot iepriekš minēto faktoru augsto nenoteiktību, to ietekme uz pārvadītās vienības cenu nākamajā regulatīvajā periodā šobrīd ir grūti prognozējama.

AS “Augstsprieguma tīkls” prioritāte ir kvalitatīvs un drošs elektroenerģijas pārvades pakalpojums par iespējami zemiem tarifiem. Papildus iepriekš minētajiem pasākumiem AS “Augstsprieguma tīkls” pastāvīgi strādā pie tiešā kontrolē esošo darbības izmaksu optimizācijas un procesu efektivitātes pilnveidošanas.

PIELIKUMI

KAPITĀLIEGULDĪJUMI PĀRVADES SISTĒMAS OPERATORA KAPITĀLIEGULDĪJUMU PROGRAMMĀS NO 2027. LĪDZ 2036. GADAM (BEZ PVN)

Kapitālieguldījumu programma	Ieguvumi no programmas īstenošanas	Galvenie kapitālieguldījumu objekti, raksturojums	Vispārīgs tehniskais raksturojums, skaits	Kopējo izmaksu samazināšanas iespēju identificēšanai piemērotā pieeja	Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Īstenošanas laiks	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi un to struktūra pa finansējuma avotiem (tūkst. EUR)			Kapitālieguldījumu programmas īstenošanas laiks, kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)									
							Finansējuma avots 1	Finansējuma avots 2	Kopā	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Kopienas plāna projekti	Latvijas–Igaunijas šķērsgriezuma caurlaides spējas palielināšana par aptuveni 1000 MW. Atbalsts EstLink 3 attīstībai un Baltijas–Ziemeļvalstu elektroenerģijas tirgus integrācijai. Tīkla sagatavošana atkrastes un sauszemes vēja elektrostaciju pieslēgšanai. Latvijas elektroenerģijas sistēmas drošuma, stabilitātes un piegādes drošuma paaugstināšana.	Latvijas–Igaunijas (4. EE–LV) starpsavienojuma pastiprināšana, palielinot pārrobežu pārvades jaudu. Jaunas 330 kV elektropārvades līnijas Ventspils–Brocēni izbūve. Jauna 330 kV starpsavienojuma Brocēni–Varduva (Lietuva) izbūve. Latvijas 330 kV pārvades tīkla attīstība un pastiprināšana atjaunojamo energoresursu integrācijai.	1 pastiprināts Latvijas–Igaunijas starpsavienojums (4. EE–LV). 2 jauni 330 kV elektrolīniju posmi: Ventspils–Brocēni un Brocēni–Varduva. Jauno līniju projektētā caurlaides spēja: 2000 A. Jaunās infrastruktūras garums Latvijas teritorijā: aptuveni 150 km. Latvijas–Igaunijas šķērsgriezuma caurlaides spējas pieaugums: ~1000 MW.	Projekta izmaksu un ieguvumu analīzi plānots iesniegt SPRK 2027./2028. gadā.	Alternatīva ir šo projektu neīstenot, taču tādā gadījumā būtiski paaugstinās šādi galvenie riski: 1. Pieaugs pārslodžu un sastrēgumu risks starpvalstu savienojumos ar Lietuvu un Igauniju. 2. Tiks ierobežota Latvijas-Igaunijas un Latvijas–Lietuvas pārvades koridoru caurlaides spēja. 3. Var tikt apdraudēta atkrastes vēja elektrostaciju integrācija pārvades tīklā. 4. Samazināsies iespējas pieslēgt jaunus elektroenerģijas ražotājus un patērētājus. 5. Brīvās jaudas trūkuma dēļ var tikt kavēta jaunu projektu attīstība.	2027-2035	Plānots AST 55,3%	Plānots Eiropas līdzfinansējums no CEF 44,7%	557340,00	8800,00	23180,00	60260,00	70000,00	100000,00	135100,00	100000,00	40000,00	20000,00	
Elektropārvades līniju elementu nomaiņas programma	Tiek nomainīti nolietojušies līniju elementi ar viskritiskāko novērtējumu.	LNr. 355 Valmiera–Aizkraukle, LNr. 316 Paņevēža–Aizkraukle u. tml. LNr. 175 Valmiera–Aloja, LNr. 651 Tume–Skrunda u. tml.	330 kV 643 balsti, 110 kV 2147 balsti, 110 kV 71 km vadi	Iepirkuma organizēšana. EPL elementu izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Saglabāt esošos līniju elementus. Ja netiks nomainīti noleitojušies līniju elementi, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpošanas drošums.	2027-2036	AST	PMI	116952,61	15459,61	10406,00	10235,00	9480,00	9620,00	13122,00	13400,00	12270,00	11130,00	11830,00
Apakšstaciju pārbūves programma	Tiek pārbūvētas apakšstacijas ar viskritiskāko novērtējumu.	110 kV apakšstacijas “Līvāni”, “Andrejsala”, “Latgale” u. tml.	27 110 kV apakšstacijas	Iepirkuma organizēšana. Iekārtu izvērtēšana, ņemot vērā esošo pieslēgumu noslodzi, tipveida shēmas, drošuma rādītājus un perspektīvu. Objektu izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt apakšstaciju pārbūves. Ja netiks pārbūvētas apakštacijas, kurām ir pārsniegts vai tuvojas kritiskais vecums, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpošanas drošums.	2027-2036	AST	Mobilajām apakšstacijām plānots Eiropas līdzfinansējums, PMI	134560,03	8145,06	10072,94	27988,92	13471,78	12906,00	11727,00	12617,00	13650,00	12252,67	11728,67

1. PIELIKUMS

Kapitālieguldījumu programma	Ieguvumi no programmas īstenošanas	Galvenie kapitālieguldījumu objekti, raksturojums	Vispārīgs tehniskais raksturojums, skaits	Kopējo izmaksu samazināšanas iespēju identificēšanai piemērotā pieeja	Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Īstenošanas laiks	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi un to struktūra pa finansējuma avotiem (tūkst. EUR)			Kapitālieguldījumu programmas īstenošanas laiks, kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)									
							Finansējuma avots 1	Finansējuma avots 2	Kopā	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Autotransformatoru un transformatoru nomaiņas programma	Tiek nomainīti autotransformatori un transformatori ar viskritiskāko novērtējumu.	Autotransformatori apakšstacijās "Valmiera", "Brocēni" u. tml. Transformatori apakšstacijās "Bolderāja I", "Rēzekne", "Iļģuciems" u. tml.	7 autotransformatori un 49 transformatori	Iepirkuma organizēšana. Iekārtu izvērtēšana, ņemot vērā esošo pieslēgumu noslodzi un perspektīvu. Autotransformatoru un transformatoru izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums. Elektrotīkla elektroenerģijas zudumu samazināšana.	Neveikt autotransformatoru un transformatoru nomaiņu. Ja netiks nomainīti nolietojušies autotransformatori un transformatori, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.	2027-2036	AST	PMI	77703,00	998,00	9166,00	5189,00	5850,00	12700,00	9150,00	7200,00	9650,00	8550,00	9250,00
Releju aizsardzības (RAA) un dispečervadības sistēmu (DVS) nomaiņas programma	Tiek manītas 330 kV un 110 kV apakšstaciju un sadales punktu RAA un DVS, kuras sasniegušas vai pārsniegušas kritisko vecuma robežvērtību.	330 kV RAA un DVS apakšstacijās "Brocēni", "Aizkraukle" u. tml. 110 kV RAA un DVS apakšstacijās "TEC-1", "Jēkabpils", "Ventamonjaks" u. tml.	8 330 kV un 27 110 kV apakšstacijas	Iepirkuma organizēšana. RAA un DVS izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt RAA un DVS nomaiņu. Ja netiks nomainītas releju aizsardzības un dispečervadības sistēmas, kurām ir pārsniegts vai tuvojas kritiskais vecums, tad būtiski pasliktinās tīka drošība.	2027-2036	AST	nav	44737,76	3462,76	5219,00	5028,00	5079,00	4433,00	5390,00	4422,00	4268,00	4642,00	2794,00
Nedrošo elementu nomaiņas, atjaunošanas remontu un atsevišķu iekārtu uzstādīšanas programma	Nokalpojušo elektroiekārtu atjaunošanas remonti, nomaiņa, apsardzes un ugunsaizsardzības sistēmu modernizācija u. c.	110kV nedrošo mērmaiņu nomaiņa; Līdzsprieguma iekārtu (taisngriežu un AKB) nomaiņa; 110kV atdalītāju uzstādīšana / nomaiņa; GIS vadības un monitoringa sistēmas pārbūve, apakšstacija "Ventamonjaks"; Primāro iekārtu avārijas rezervju iegāde; Pretavāriju automātikas apakšstacijās "TEC-2", "Daugavpils", "Līksna", "Viskaļi", "Grobiņa", "Valmiera", "Gulbene" un "Rēzekne"; DVS darbības drošuma uzlabošana apakšstacijās "Madona", "Cēsis", "Lielvārde", "Suntaži"; Kritiskās infrastruktūras objekti (apakšstacijas "Rēzekne", "Valmiera", "Grobiņa", "Ventspils" un "Līksna"); Komercuzskaites sakārtošana apakšstacijās "Nereta" un "Aiviekste".	331 gab. 110 kV kombinēto mērmaiņu un 8 gab. 110 kV spriegummaiņu iegāde un uzstādīšana; 27 gab. taisngriežu komplektu un AKB iegāde un nomaiņa; 8 gab.110 kV atdalītāju iegāde un nomaiņa 5 apakšs; RAA atjaunošanas remonti; DVS svarīgāko komponentu nomaiņa 4 apakšstacijās; Kritiskās infrastruktūras objektos video sistēmu pāreja no analogām uz IP tehnoloģijām, kā arī teritorijas perimetra, ēku apsardzes un piekļuves kontroles sistēmu izbūve; Komercuzskaites sakārtošana; Kritiskās infrastruktūras rezervju iegāde drošības un stabilitātēs atjaunošanai ārkārtēju situāciju gadījumā.	Iepirkuma organizēšana. Iekārtas stāvokļa izvērtējums, kuras ietvaros tiek novērtēts iekārtu vizuālais stāvoklis, apkalpošanas drošums un ekspluatācijas ērtums, kā arī analizēti ekspluatācijas pārbaužu rezultāti un reģistrētie defekti. Pamatojoties uz iegūtajiem datiem, tiek izvērtēts katras iekārtas tehniskais stāvoklis un pieņemts lēmums par tās turpmāko ekspluatāciju vai atjaunošanas nepieciešamību.	Naveikt nedrošu elementu nomaiņu un iekārtu atjaunošanu. Ja netiks veikti nedrošo elementu nomaiņa vai netiks veikti atjaunošanas remonti iekārtām, ugunsdzēsības vai apsardzes sisgnalizācijām, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums.	2027-2036	AST	nav	21205,00	6245,00	7220,00	5430,00	330,00	330,00	330,00	330,00	330,00	330,00	330,00

1. PIELIKUMS

Kapitālieguldījumu programma	Ieguvumi no programmas īstenošanas	Galvenie kapitālieguldījumu objekti, raksturojums	Vispārīgs tehniskais raksturojums, skaits	Kopējo izmaksu samazināšanas iespēju identificēšanai piemērotā pieeja	Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Īstenošanas laiks	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi un to struktūra pa finansējuma avotiem (tūkst. EUR)			Kapitālieguldījumu programmas īstenošanas laiks, kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)										
							Finansējuma avots 1	Finansējuma avots 2	Kopā	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Nekustamo īpašumu elementu atjaunošanas un nomaiņas programma	Ražošanas ēku un būvju jumta segumu atjaunošana, logu un durvju nomaiņa, ēku siltināšana energoefektivitātes paaugstināšanai, apakšstaciju žogu nomaiņa.	Saules paneļu sistēmas iegāde un uzstādīšana Līniju dienesta Valmieras iecirknī; Jumta seguma nomaiņa apakšst. Nr.92 “Malta” vadības ēkai. Jauna ūdensvada un kanalizācijas tīklu izbūve apakšst. “Sloka”, “Gulbene” u. tml.	Nākamo desmit gadu attīstības plāns paredz mērķtiecīgu AST objektu infrastruktūras modernizāciju, uzsvaru liekot uz drošību, energoefektivitāti un ilgtspēju. Plānā ietverta veco jumtu segumu nomaiņa, ēku pārsegumu siltināšana, ceļu segumu atjaunošana, kā arī vadības ēku durvju un vārtu nomaiņa. Darbinieku darba vides uzlabošanai paredzēta kondicionieru iegāde un uzstādīšana visos būtiskajos objektos. Ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanai plānota arī saules paneļu sistēmu iegāde un uzstādīšana pašpatēriņa nodrošināšanai.	Iepirkuma organizēšana. Nekustamā īpašuma uzturēšanas izmaksu samazinājums.	Neveikt nekustamo īpašumu elementu atjaunošanu. Ja laicīgi netks veikta ražošanas ēku un būvju jumta segumu atjaunošana, logu un durvju nomaiņa, ēku siltināšana energoefektivitātes paaugstināšana, apakšstaciju žogu nomaiņa, tad būtiski pasliktināsies parvades tīklu objektu apkalpošana un tai skaitā tīkla drošums.	2027-2036	AST Dispečeru vadības un datu centra izbūvei AST finansējums 43,25%, pārējam AST	AST Dispečeru vadības un datu centra izbūvei Eiropas līdzfinansējums no RRF 56,75%, pārējam nav	7367,32	4217,32	350,00	350,00	350,00	350,00	350,00	350,00	350,00	350,00	350,00
Informāciju tehnoloģiju iegādes, atjaunošanas un papildināšanas programma	Jaunu IT iekārtu iegāde un uzstādīšana. IT iekārtu programmatūras atjaunošana un iegāde. Datu centru un serveru infrastruktūras papildināšana.	Kritiskās sistēmas datu centros “Tume” un “Jāņciems”. Trešā datu centra atrašanās vieta un risinājums tiek izvērtēts.	Rezervētu centrālo ugunsmūru risinājums, virtualizācijas platforma, sistēmas vadības un datu iegūšanas sistēma (SCADA), “Datu centrs 3” infrastruktūra	Iepirkuma organizēšana. IT sistēmu pilnveidošana un atjaunošana, lai nodrošinātu to funkcionaliti atbilstoši biznesa prasībām.	Neveikt IT atjaunošanu un programmatūras papildināšanu. Ja netiks veikti IT iekārtu un programmatūras atjaunošana un netiks ieguldīti līdzekļi kiberdrošības risinājumos, tad būtiski var pasliktināties tīkla drošums	2027-2036	AST	PMI	77592,00	8750,00	12883,00	11983,00	6933,00	5838,00	6200,00	5590,00	6010,00	6460,00	6945,00
AS “Sadales tīkls” pārbūvēto iekārtu pieslēgšanas programma	Pieslēgta jauna, droša un stabila sadalses sistēmas operatora iekārta.	Objekti tiek noteikti saskaņā ar AS “Sadales tīkls” attīstības plānu.	110 kV apakšstacijās tiek veiktas pieslēguma punkta pārbūves, lai pieslēgtu pārbūvētās AS "Sadales tīkls" iekārtas.	Iepirkuma organizēšana. Uzlabota elektroenerģijas komercuzskaite. Drošāks pieslēgums.	Alternatīvas tiek vērtētas organizējot iepirkumus. Risinājums tiek izvēlēts AST saimnieciski izdevīgākais ilgtermiņā. Neveicot šos darbus pasliktinātos tīkla drošums.	2027-2036	AST	nav	5570,00	840,00	710,00	0,00	710,00	450,00	860,00	280,00	580,00	710,00	430,00
Jaunu pieslēgumu ierīkošana	Jauna pieslēgumu ierīkošana vai esošo pieslēgumu tehnisko parametru maiņa	Jaunu apakšstaciju būvniecība vai esošu pieslēgumu pārbūve jaunu pieslēgumu ierīkošanai	Jaunu 5 apakšstaciju būvniecība un vienas esošas apakšstacijas pārbūve	Nav attiecināms	Nav attiecināms	2026-2028	Nav	Pieslēguma maksa	22146,00	21676,00	470,00								
Trešo pušu ierosināta elektroenerģijas pārvades infrastruktūras pārbūve	110 kV elektropārvades līniju pārbūve.	110 kV elektropārvades līniju pārbūve.	110 kV elektropārvades līniju pārbūve.	Nav attiecināms	Nav attiecināms	2026-2028	Nav	Trešo pušu maksa	1033,69	505,35	528,34								

Persona, kas tiesīga pārstāvēt pārvades sistēmas operatoru: valdes locekle **Baiba Priedīte**
Edgars Lazda (edgars.lazda@ast.lv)

PĀRVADES SISTĒMAS OPERATORA PLĀNOTIE KAPITĀLIEGULDĪJUMI OBJEKTOS NO 2027. LĪDZ 2036. GADAM (BEZ PVN)

Kapitālieguldījumu objekta raksturojums (t. sk. tīkla tehniskais raksturojums, ja attiecināms)	Atrašanās vieta	Ieguvumi no kapitālieguldījumu objekta īstenošanas	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi un to struktūra pa finansējuma avotiem (tūkst. EUR)				Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Kapitālieguldījumu programmas īstenošanas laiks, kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)									
			Finansējuma avots 1	Finansējuma avots 2	Kopā	Ieguldīts līdz pārskata perioda sākumam		2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Latvijas–Igaunijas 4. starpsavienojums	Ventspils	Nepieciešams Latvijas–Igaunijas šķērsgriezuma caurlaides spējas palielināšanai ap 1000 MW, ievērojot Igaunijas–Somijas starpsavienojuma Estlink3 attīstību un, ievērojot nepieciešamību infrastruktūras pastiprināšanai atkrastes vēja parku izbūvei jūrā un sauszemē.	Plānots AST 50 %	Plānots Eiropas līdzfinansējums no CEF 50 %	405344,00	244,00	Alternatīva ir šo projektu neīstenot, taču tādā gadījumā būtiski paaugstinās šādi galvenie riski: 1. perspektīvā sagaidāmas pārslodzes sastrēgumi starpvalstu savienojumos ar Lietuvu un Igauniju; 2. apdraudēta atkrastes vēja elektrostaciju pieslēgšana; 3. apdraudēta jaunu papildus pieslēgumu īstenošana, brīvās jaudas nepietiekamības dēļ, ņemot vērā iespējamos starpvalstu pārslodzes sastrēgumus. Izmaksu ieguvumu analīze tiks iesniegta SPRK 2028. gadā.	300,00	3500,00	1300,00	40000,00	80000,00	120000,00	100000,00	40000,00	20000,00	
Jaunas 330 kV EPL izbūve Ventspils–Brocēni–Varduva	Ventspils, Brocēni	Drošai un stabilai Latvijas elektroenerģijas sistēmas un Latvijas–Igaunijas 4. starpsavienojuma funkcionēšanai ir nepieciešama iekšēja elektropārvades tīkla pastiprināšana, izbūvējot 330 kV līniju no Ventspils līdz Brocēniem un tālāk izbūvējot starpsavienojumu ar Lietuvu no Brocēniem Latvijā līdz Varduvas apakšstacijai Lietuvā. Jaunās 330 kV elektrolīnijas caurlaides spēja plānota 2000 A, garums Latvijas teritorijā – ap 150 km.	Plānots AST 50 %	Plānots Eiropas līdzfinansējums no CEF 50 %	99058,69	1158,69	Alternatīva ir šo projektu neīstenot, taču tādā gadījumā būtiski paaugstinās šādi galvenie riski: 1. perspektīvā sagaidāmas pārslodzes sastrēgumi starpvalstu savienojumos ar Lietuvu un Igauniju; 2. apdraudēta atkrastes vēja elektrostaciju pieslēgšana; 3. apdraudēta jaunu papildus pieslēgumu īstenošana, brīvās jaudas nepietiekamības dēļ, ņemot vērā iespējamos starpvalstu pārslodzes sastrēgumus. Izmaksu ieguvumu analīze tiks iesniegta SPRK 2027. gadā.	200,00	2600,00	30000,00	30000,00	20000,00	15100,00				
Kritiskās infrastruktūras aizsardzības projekti	Konfidenciāli	Konfidenciāli.	Plānots AST 66 %	Plānots Eiropas līdzfinansējums no CEF 34 %	54340,00	0,00	Konfidenciāli. Nepieciešamie dokumenti tika iesniegti SPRK 2025.gadā.	8300,00	17080,00	28960,00							
AST Dispečeru vadības un datu centra izbūve, ražošanas bāzes teritorijas un ēku kompleksa pārbūve	Dārzciema iela 86, Rīgā	Dispečeru vadības un datu centra izbūve, ražošanas bāzes teritorijas un ēku kompleksa pārbūve.	AST finansējums 43,25 %	Eiropas līdzfinansējums no RRF 56,75 %	47616,23	43748,90	Izmaksu ieguvumu analīze ir iesniegta SPRK.	3867,32									
Mobilo apakšstaciju iegāde	Latvija	AST iegūst spēju ātri atjaunot pārvades sistēmas darbību nopietnu pārvades sistēmu bojājumu gadījumos.	Eiropas finansējums	nav	18400,00	0,00	Konfidenciāli. Izmaksu ieguvumu analīze iesniegta SPRK.			18400,00							
SIA "Laflora Energy" vēja elektrostacijas pievienojuma izbūvei apakšstacijā "Miezīte"	Līvbērzes pagasts	Jauna pieslēguma izbūve un jauna sistēmas dalībnieka pieslēgšana pārvades sistēmai.	SIA "Laflora Energy"	nav	6698,00	6368,00	Nav nepieciešams	330,00									

2. PIELIKUMS

Kapitālieguldījumu objekta raksturojums (t. sk. tīkla tehniskais raksturojums, ja attiecināms)	Atrašanās vieta	Ieguvumi no kapitālieguldījumu objekta īstenošanas	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi un to struktūra pa finansējuma avotiem (tūkst. EUR)				Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Kapitālieguldījumu programmas īstenošanas laiks, kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)									
			Finansējuma avots 1	Finansējuma avots 2	Kopā	Ieguldīts līdz pārskata perioda sākumam		2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
SIA “DSE Lazas Solar” hibrīda pieslēguma ierīkošana, izbūvējot apakšstaciju “Padure”.	Lažas pagasts	Jauna pieslēguma izbūve un jauna sistēmas dalībnieka pieslēgšana pārvades sistēmai.	SIA “DSE Lazas Solar”	nav	7451,45	4871,45	Nav nepieciešams	2580,00									
SIA “Lat Eco Development” vēja elektrostacijas pieslēgšana, izbūvējot apakšstaciju “Durbe”.	Tadaiķu pagasts	Jauna pieslēguma izbūve un jauna sistēmas dalībnieka pieslēgšana pārvades sistēmai.	SIA “Lat Eco Development”	nav	4758,00	0,00	Nav nepieciešams	4758,00									
SIA “SELP” vēja elektrostacijas pieslēgšana, izbūvējot apakšstaciju “Valdgale”.	Valdgales pagasts	Jauna pieslēguma izbūve un jauna sistēmas dalībnieka pieslēgšana pārvades sistēmai.	SIA “SELP”	nav	4439,00	640,00	Nav nepieciešams	3799,00									
SIA “Jaukta Jauda” hibrīda pieslēguma ierīkošana, izbūvējot apakšstaciju “Bajāri”.	Tīnūžu pagasts	Jauna pieslēguma izbūve un jauna sistēmas dalībnieka pieslēgšana pārvades sistēmai.	SIA “Jaukta Jauda”	nav	4306,00	210,00	Nav nepieciešams	3856,00	240,00								
SIA “PurpleGreen Energy B” hibrīda elektrostacijas pieslēgšana, izbūvējot apakšstaciju “Šķilbēni”.	Šķilbēnu pagasts	Jauna pieslēguma izbūve un jauna sistēmas dalībnieka pieslēgšana pārvades sistēmai.	SIA “PurpleGreen Energy B”	nav	7812,00	1769,00	Nav nepieciešams	5813,00	230,00								
226. Līvāni – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Līvāni, Līvānu novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	PMI	4940,29	1357,58	Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.	1979,51	1603,20								
001. Andrejsala – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 5 pievienojumi	Rīga, Rīgas valstspilsēta	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	PMI	10758,50	4987,26	Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.	5326,91	444,33								
091. Latgale – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Daugavpils, Augšdaugavas novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3599,98	49,98	Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.	200,00	2400,00	950,00							
066. Priekule – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 6 pievienojumi	Priekule, Dienvidkurzemes novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	5267,56	861,78	Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.	285,04	3083,82	1036,92	802,78						
093. Ludza – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Ludza, Ludzas novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.	50,00	200,00	2041,00	1319,00						
013. Sigulda – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Sigulda, Siguldas novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.	50,00	200,00	2041,00	1319,00						
063. Lauma– 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Liepāja, Dienvidkurzemes novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.	50,00	200,00	2041,00	1319,00						
144. Torņkalns – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 6 pievienojumi	Rīga, Rīgas valstspilsēta	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	5390,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.		50,00	300,00	3059,00	1981,00					

2. PIELIKUMS

Kapitālieguldījumu objekta raksturojums (t. sk. tīkla tehniskais raksturojums, ja attiecināms)	Atrašanās vieta	Ieguvumi no kapitālieguldījumu objekta īstenošanas	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi un to struktūra pa finansējuma avotiem (tūkst. EUR)				Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Kapitālieguldījumu programmas īstenošanas laiks, kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)									
			Finansējuma avots 1	Finansējuma avots 2	Kopā	Ieguldīts līdz pārskata perioda sākumam		2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
010. Salaspils_110 kV – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Salaspils, Salaspils novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.		50,00	200,00	2041,00	1319,00					
042. Stelpe – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 5 pievienojumi	Stelpes pagasts, Bauskas novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	4500,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.		50,00	250,00	2550,00	1650,00					
033. Krāslava – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Krāslava, Krāslavas novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.			50,00	200,00	2041,00	1319,00				
049. Eleja – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Eleja, Jelgavas novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.			50,00	200,00	2041,00	1319,00				
064. Ezerkrasts – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Liepāja, Liepājas valstspilsēta	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.			50,00	200,00	2041,00	1319,00				
131. Iļģuciems – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Rīga, Rīgas valstspilsēta	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.				50,00	200,00	2041,00	1319,00			
058. Kūmas – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Kūmu pagasts, Ventspils no-vads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.				50,00	200,00	2041,00	1319,00			
057. Auce – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Auce, Dobeles novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.				50,00	200,00	2041,00	1319,00			
045. Iecava – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Iecava, Bauskas novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.					50,00	200,00	2041,00	1319,00		
094. Kārsava – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Kārsava, Ludzas novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.					50,00	200,00	2041,00	1319,00		
083. Alūksne – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Alūksne, Alūksnes novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.					50,00	200,00	2041,00	1319,00		

2. PIELIKUMS

Kapitālieguldījumu objekta raksturojums (t. sk. tīkla tehniskais raksturojums, ja attiecināms)	Atrašanās vieta	Ieguvumi no kapitālieguldījumu objekta īstenošanas	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi un to struktūra pa finansējuma avotiem (tūkst. EUR)				Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Kapitālieguldījumu programmas īstenošanas laiks, kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)									
			Finansējuma avots 1	Finansējuma avots 2	Kopā	Ieguldīts līdz pārskata perioda sākumam		2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
146. Ķekava – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Ķekava, Ķekavas novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.						50,00	200,00	2041,00	1319,00	
082. Balvi – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Balvi, Balvu novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.						50,00	200,00	2041,00	1319,00	
232. Preiļi – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Preiļi, Preiļu novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.						50,00	200,00	2041,00	1319,00	
073. Rūjiena – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Rūjiena, Valmieras novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.							50,00	200,00	2041,00	1319,00
095. Viļāni – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 7 pievienojumi	Viļāni, Rēzeknes novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	6580,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.							50,00	300,00	1901,67	1901,67
085. Lizums – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Lizuma pagasts, Gulbenes novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.								50,00	200,00	2041,00
021. Pļaviņas – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 5 pievienojumi	Pļaviņas, Aizkraukles novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	4500,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.								50,00	250,00	2550,00
071. Smiltene – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Smiltene, Smiltenes novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.									50,00	200,00
014. Lielvārde – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Lielvārde, Ogres novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.									50,00	200,00
044. Dobele – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Dobele, Dobeles novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.									50,00	200,00
046. RAF – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 4 pievienojumi	Jelgava, Jelgavas valstspilsēta	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3610,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpoša-nas drošums.										50,00

2. PIELIKUMS

Kapitālieguldījumu objekta raksturojums (t. sk. tīkla tehniskais raksturojums, ja attiecināms)	Atrašanās vieta	Ieguvumi no kapitālieguldījumu objekta īstenošanas	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi un to struktūra pa finansējuma avotiem (tūkst. EUR)				Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Kapitālieguldījumu programmas īstenošanas laiks, kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)									
			Finansējuma avots 1	Finansējuma avots 2	Kopā	Ieguldīts līdz pārskata perioda sākumam		2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
166. Venta – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 5 pievienojumi	Ventspils, Ventspils valstspilsēta	Iekārtu novecošanās apturēšana, drošāka un stabilāka shēma, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	4500,00		Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja tā netiks veikta, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpošanas drošums.										50,00
070. Valmiera_330kV 200 MVA Autotransformators ATNr. 1	Valmiera, Valmieras novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	PMI	5150,00		Neveikt autotransformatora nomaiņu. Ja netiks nomainīts nolietojušais autotransformators, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.	77,00	5073,00								
050. Brocēni_330kV 125 MVA Autotransformators ATNr. 2	Brocēni, Saldus novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	3450,00		Neveikt autotransformatora nomaiņu. Ja netiks nomainīts nolietojušais autotransformators, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.	61,00		3389,00							
060. Grobiņa_330kV 125 MVA Autotransformators ATNr. 1	Grobiņa, Dienvidkurzemes novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	4550,00		Neveikt autotransformatora nomaiņu. Ja netiks nomainīts nolietojušais autotransformators, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.					4550,00					
040. Viskaļi_330kV 200 MVA Autotransformators ATNr. 1	Rīga, Rīgas valstspilsēta	Iekārtu novecošanās apturēšana, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	5700,00		Neveikt autotransformatora nomaiņu. Ja netiks nomainīts nolietojušais autotransformators, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.							5700,00			
060. Grobiņa_330kV 125 MVA Autotransformators ATNr. 2	Grobiņa, Dienvidkurzemes novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	4550,00		Neveikt autotransformatora nomaiņu. Ja netiks nomainīts nolietojušais autotransformators, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.								4550,00		
020. Krustpils_330kV 125 MVA Autotransformators ATNr. 1	Jēkabpils, Jēkabpils novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	4550,00		Neveikt autotransformatora nomaiņu. Ja netiks nomainīts nolietojušais autotransformators, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.									4550,00	
020. Krustpils_330kV 125 MVA Autotransformators ATNr. 2	Jēkabpils, Jēkabpils novads	Iekārtu novecošanās apturēšana, infrastruktūras uzlabošana, zudumu samazināšana.	AST	nav	4550,00		Neveikt autotransformatora nomaiņu. Ja netiks nomainīts nolietojušais autotransformators, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.										4550,00
Elektroiekārtu – nedrošo elementu (Pfiffner 110 kV mērmaiņu) nomaiņa apakšstacijās	Latvija	331 gab. 110 kV kombinēto mērmaiņu un 8 gab. 110 kV spriegummaiņu nomaiņa AST apakšstacijās. Ieguvums ir drošāka shēma un drošāka apkalpošana.	AST	nav	5172,40		Neveikt nedrošo elementu nomaiņu. Ja netiks nomainīti apakšstaciju nedrošie elementi, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.	2732,00	1724,00	716,40							

2. PIELIKUMS

Kapitālieguldījumu objekta raksturojums (t. sk. tīkla tehniskais raksturojums, ja attiecināms)	Atrašanās vieta	Ieguvumi no kapitālieguldījumu objekta īstenošanas	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi un to struktūra pa finansējuma avotiem (tūkst. EUR)				Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Kapitālieguldījumu programmas īstenošanas laiks, kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)									
			Finansējuma avots 1	Finansējuma avots 2	Kopā	Ieguldīts līdz pārskata perioda sākumam		2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036
Apakšstacijas iekārtu un citu elementu iegāde un nodrošināšana pamatdarbības nodrošināšanai	Latvija	Sistēmas drošības un stabilitātes nodrošināšana.	AST	nav	7000,00		Neiegādāties iekārtas un citus elementus. Ja netiks iegādātas iekārtas un citi elementi, tad nebūs pietiekošas rezerves ātri un droši veikt tehnoloģisko traucējumu atjaunošanu.	2300,00	2300,00	2400,00							
Trešā datu centra būvniecība	Latvija	Kritisko IT sistēmu darbības nepārtrauktības un avārijnoturības spēju palielināšana	AST	nav	8000,00		Pašreizējie AST datu centri nav aizsargāti pret militāru fizisku apdraudējumu, tādēļ nepieciešams izvietot kritiskās rezerves sistēmas papildus drošā vidē. Tiek pastāvīgi vērtētas alternatīvas kā mākoņpakalpojumi un drošu trešās puses servertelpu īre, un kā pagaidām vienīgais identificētais pieļaujamais risinājums no likumdošanas atbilstības un kiberdrošības viedokļa ir savs specializēts minimālas ietilpības un paaugstinātas fiziskās drošības datu centrs.		4000,00	4000,00							
Datu centru ugunsmūru nomaiņa	Latvija	Datu tīklu kiberdrošības un darbības nepārtrauktības nodrošināšana	AST	PMI	4000,00		Izmantot novecojušus ugunsmūrus pēc ražotāja atbalsta beigām un bez pastāvīgiem drošības atjauninājumiem kritiskajā infrastruktūrā nav pieļaujams kiberdrošības risku dēļ.	4000,00									
Energosistēmas vadības sistēmas (SCADA) programmatūras un infrastruktūras atjaunošana	Latvija	Novecojošās SCADA platformas nomaiņa tehnoloģiskos un darbības nepārtrauktības risku mazināšanai, nodrošinot drošu un ilgtspējīgu energosistēmas vadības vidi	AST	nav	5000,00		Alternatīva ir turpināt ekspluatēt esošo 2019. gada sistēmu, kura tuvākajā laikā kļūs morāli novecojusi, jo tai vairs netiek piedāvāti atjauninājumi un uzlabojumi. Tas nestu nepieejamības un kiberdrošības riskus, kā arī apgrūtinātu energosistēmas pārvaldības modernizāciju un integrāciju ar jaunajām sistēmām.		3000,00	2000,00							
Virtualizācijas platformas attīstība	Latvija	Novecojošu sistēmu nomaiņa, lai paaugstinātu kritisko IT pakalpojumu kiberdrošību, pieejamību un atjaunojamību	AST	nav	5000,00		Serveru izmantošana būtiski ilgāk par ražotāju oficiāli noteikto dzīves ciklu (End of Life) rada paaugstinātus atteices, platformu savietojamības un kiberdrošības riskus, tādēļ plānots pastāvīgi atjaunināt virtualizācijas vidi, lai varētu nodrošināt augstu kritisko sistēmu pieejamību.		1000,00	1000,00	1000,00	1000,00	1000,00				

Piezīme:

* Lēmumus par pārslodzes maksas ieņēmumu (PMI) izmantošanu konkrētam projektam tiks pieņemti tad, kad Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija akceptēs Attīstības plānu.

Persona, kas tiesīga pārstāvēt pārvades sistēmas operatoru: valdes locekle **Baiba Priedīte**
Edgars Lazda (edgars.lazda@ast.lv)

KOPĒJIE PĀRVADES SISTĒMAS OPERATORA PLĀNOTIE KAPITĀLIEGULDĪJUMI NO 2027. LĪDZ 2028.GADAM (BEZ PVN)

Kapitālieguldījumu objekta veids	Vispārīgs tehniskais raksturojums (t. sk. tīkla tehniskais raksturojums, ja attiecināms)	Kopējo izmaksu samazināšanas iespēju identificēšanai piemērotā pieeja	Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)	
				2027	2028
Pārvades tīklu pārbūve, izbūvējot apakšstaciju Nr. 201 “Andrejsala” jaunā vietā	110 kV elektropārvades līniju pārbūve.	Nav nepieciešams. Finansē SIA “RW Infra”.	Nav nepieciešams. Finansē SIA “RW Infra”.	505,35	528,34
Rīgas brīvostas pārvaldes hibrīda pieslēguma ierīkošanai, izbūvējot 110 kV pievienojumu apakšstacijā “Bolderāja 2”	Jauna pieslēguma izbūve un jauna sistēmas dalībnieka pieslēgšana pārvades sistēmai.	Nav nepieciešams. Finansē Rīgas brīvostas pārvalde.	Nav nepieciešams. Finansē Rīgas brīvostas pārvalde.	540,00	0,00
231. Špoģi – 110 kV Sadales ietaises pārbūve 3 pievienojumi	Nepilnas “H -veida” shēmas izveidošana 110 kV sadalnē, izbūvējot 3 gab. 110 kV ligzdas un uzstādot jaudas slēdzi katram pievienojumam.	Iepirkuma organizēšana. Iekārtu izvērtēšana, ņemot vērā esošo pieslēgumu noslodzi, tipveida shēmas, drošuma rādītājus un perspektīvu. Objektu izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt apakšstaciju pārbūvi. Ja netiks pārbūvēta apakšstacija, tad būtiski pasliktinās tīka drošība un akalpošanas drošums.	203,60	1791,60
028. Jēkabpils – 110 kV RAA un DVS pārbūve 6 pievienojumi	RAA un DVS iekārtu nomaiņa	Iepirkuma organizēšana. RAA un DVS izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt RAA un DVS nomaiņu. Ja netiks nomainītas releju aizsardzības un dispečervadības sistēmas, kurām ir pārsniegts vai tuvojas kritiskais vecums, tad būtiski pasliktinās tīka drošība	512,00	513,00
165. Ventamonjaks – 110 kV RAA un DVS pārbūve 6 pievienojumi	RAA un DVS iekārtu nomaiņa	Iepirkuma organizēšana. RAA un DVS izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt RAA un DVS nomaiņu. Ja netiks nomainītas releju aizsardzības un dispečervadības sistēmas, kurām ir pārsniegts vai tuvojas kritiskais vecums, tad būtiski pasliktinās tīka drošība	487,00	488,00
115. Purvciems – 110 kV RAA un DVS pārbūve 5 pievienojumi	RAA un DVS iekārtu nomaiņa	Iepirkuma organizēšana. RAA un DVS izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt RAA un DVS nomaiņu. Ja netiks nomainītas releju aizsardzības un dispečervadības sistēmas, kurām ir pārsniegts vai tuvojas kritiskais vecums, tad būtiski pasliktinās tīka drošība	490,00	400,00
140. Bišuciems_110 kV – 110 kV RAA un DVS pārbūve 13 pievienojumi	RAA un DVS iekārtu nomaiņa	Iepirkuma organizēšana. RAA un DVS izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt RAA un DVS nomaiņu. Ja netiks nomainītas releju aizsardzības un dispečervadības sistēmas, kurām ir pārsniegts vai tuvojas kritiskais vecums, tad būtiski pasliktinās tīka drošība	572,00	715,00
061. Liepāja – 110 kV RAA un DVS pārbūve 8 pievienojumi	RAA un DVS iekārtu nomaiņa	Iepirkuma organizēšana. RAA un DVS izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt RAA un DVS nomaiņu. Ja netiks nomainītas releju aizsardzības un dispečervadības sistēmas, kurām ir pārsniegts vai tuvojas kritiskais vecums, tad būtiski pasliktinās tīka drošība	88,00	572,00

3. PIELIKUMS

Kapitālieguldījumu objekta veids	Vispārīgs tehniskais raksturojums (t. sk. tīkla tehniskais raksturojums, ja attiecināms)	Kopējo izmaksu samazināšanas iespēju identificēšanai piemērotā pieeja	Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)	
				2027	2028
050. Brocēni_110 kV – 110 kV RAA un DVS pārbūve 11 pievienojumi	RAA un DVS iekārtu nomaiņa	Iepirkuma organizēšana. RAA un DVS izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt RAA un DVS nomaiņu. Ja netiks nomainītas releju aizsardzības un dispečervadības sistēmas, kurām ir pārsniegts vai tuvojas kritiskais vecums, tad būtiski pasliktinās tīka drošība	121,00	429,00
273. Limbaži – 110 kV RAA un DVS pārbūve 5 pievienojumi	RAA un DVS iekārtu nomaiņa	Iepirkuma organizēšana. RAA un DVS izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt RAA un DVS nomaiņu. Ja netiks nomainītas releju aizsardzības un dispečervadības sistēmas, kurām ir pārsniegts vai tuvojas kritiskais vecums, tad būtiski pasliktinās tīka drošība	55,00	286,00
101. Krasts – 110 kV RAA un DVS pārbūve 5 pievienojumi	RAA un DVS iekārtu nomaiņa	Iepirkuma organizēšana. RAA un DVS izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt RAA un DVS nomaiņu. Ja netiks nomainītas releju aizsardzības un dispečervadības sistēmas, kurām ir pārsniegts vai tuvojas kritiskais vecums, tad būtiski pasliktinās tīka drošība	0,00	55,00
161. Ventspils nafta – 110 kV RAA un DVS pārbūve 4 pievienojumi	RAA un DVS iekārtu nomaiņa	Iepirkuma organizēšana. RAA un DVS izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt RAA un DVS nomaiņu. Ja netiks nomainītas releju aizsardzības un dispečervadības sistēmas, kurām ir pārsniegts vai tuvojas kritiskais vecums, tad būtiski pasliktinās tīka drošība	185,76	0,00
133. Bolderāja 1 Transformatora nomaiņa 16 MVA TNr. 1	16 MVA transformatora nomaiņa ar tādas pašas jaudas transformatoru	Iepirkuma organizēšana. Iekārtu izvērtēšana, ņemot vērā esošo pieslēgumu noslodzi un perspektīvu. Autotransformatoru un transformatoru izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums. Elektrotīkla elektroenerģijas zudumu samazināšana.	Neveikt transformatora nomaiņu. Ja netiks nomainīts transformators, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.	860,00	0,00
090. Rēzekne_110 kV Transformatora nomaiņa 25 MVA TNr. 2	25 MVA transformatora nomaiņa ar tādas pašas jaudas transformatoru	Iepirkuma organizēšana. Iekārtu izvērtēšana, ņemot vērā esošo pieslēgumu noslodzi un perspektīvu. Autotransformatoru un transformatoru izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums. Elektrotīkla elektroenerģijas zudumu samazināšana.	Neveikt transformatora nomaiņu. Ja netiks nomainīts transformators, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.	0,00	1563,00
131. Iļģuciems Transformatora nomaiņa 40 MVA TNr. 1	40 MVA transformatora nomaiņa ar tādas pašas jaudas transformatoru	Iepirkuma organizēšana. Iekārtu izvērtēšana, ņemot vērā esošo pieslēgumu noslodzi un perspektīvu. Autotransformatoru un transformatoru izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums. Elektrotīkla elektroenerģijas zudumu samazināšana.	Neveikt transformatora nomaiņu. Ja netiks nomainīts transformators, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.	0,00	1500,00

3. PIELIKUMS

Kapitālieguldījumu objekta veids	Vispārīgs tehniskais raksturojums (t. sk. tīkla tehniskais raksturojums, ja attiecināms)	Kopējo izmaksu samazināšanas iespēju identificēšanai piemērotā pieeja	Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)	
				2027	2028
080. Gulbene Transformatora nomaiņa 16 MVA TNr. 1	16 MVA transformatora nomaiņa ar tādas pašas jaudas transformatoru	Iepirkuma organizēšana. Iekārtu izvērtēšana, ņemot vērā esošo pieslēgumu noslodzi un perspektīvu. Autotransformatoru un transformatoru izvērtējums atbilstoši vērtēšanas kritērijiem. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums. Elektrotīkla elektroenerģijas zudumu samazināšana.	Neveikt transformatora nomaiņu. Ja netiks nomainīts transformators, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.	0,00	1030,00
110 kV apakšstaciju daļējas pārbūves, kas saistītas ar vidējā sprieguma sadales ietaišu pārbūvi	Transformatoru pievienojumu RAA ierīču pārbūve, transformatoru kopņu tiltu pārbūve, komercuzskaites pārbūve, dispečervadības sistēmu pārbūve u. tml.	Iepirkuma organizēšana. Iekārtu izvērtēšana, ņemot vērā esošo pieslēgumu noslodzi un perspektīvu. Sadales sistēmas operatora pārbuves apjoma izvērtējums. Katra projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums. Elektrotīkla elektroenerģijas zudumu samazināšana.	Neveikt 110 kV apakšstaciju daļējas pārbūves. Ja neveiks 110 kV apakšstaciju daļējas pārbūves, lai pieslēgtu pārbūvētas sadales sistēmas operatora iekārtas, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.	840,00	710,00
Mobilo balstu komplektu iegāde	AS “Augstsprieguma tīkls” avārijas rezervē šobrīd nav balstu, kas paredzēti pēc Eiropas standarta rekonstruētām līnijām (Kurzemes loks, Igaunijas starpsavienojumu līnijas), kurās ir uzmontētas vairāku ķēžu līnijas, tāpēc nepieciešams iegādāties balstu komplektus operatīvai avāriju seku likvidēšanai, tādejādi nodrošinot pēc iespējas īsākus pēc avārijas atjaunošanas laikus. Nepieciešamības gadījumā balstu komplektus varēs izmantot arī pagaidu līniju izbūvēm jauno apakšstaciju būvniecības vietās.	Vairāku mobilo iekārtu ražotāju piedāvāto risinājumu izvērtējums. Iepirkuma organizēšana. Projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neiegādāities mobilo blastu komplektu. Ja netiks iegādāti mobilo balstu komplekti, tad AS “Augstsprieguma tīkls” nevarēs operatīvi veikt avāriju seku likvidāciju.	3000,00	0,00
Pārbūves darbiem pārvades tīklā, saistībā ar SIA “Rapsoil” pieslēguma izbūvi pie 110 kV EPL Nr. 162A.	Daļēja pārbūve apakšstacijā “Zaļā birzs” un elektrolīnijā, lai nodrošinātu SIA “Rapsoil” VES pieslēguma īstenošanu.	Iepirkuma organizēšana. Projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt pārbūves. Ja netiks veiktas paredzētās pārbūves, tad netiks noodrošināta pietiekama caurlaides spēja un drošs shēma VES pieslēgšanai.	361,00	0,00
Elektroiekārtu nomaiņa, atsevišķu iekārtu uzstādīšana apakšstacijās	Nokalpojušo elektroiekārtu atjaunošanas remonti, nomaiņa, apsardzes un ugunsaizsardzības sistēmu modernizācija u.c.	Projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt nokalpojušo elektroiekārtu atjaunošanas remontus. Ja netiks veikti elektroiekārtu atjaunošanas remonti, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.	445,00	420,00
Ražošanas ēkas un būves	Ražošanas ēku un būvju jumta segumu atjaunošana, logu un durvju nomaiņa, ēku siltināšana energoefektivitātes paaugstināšanai, apakšstaciju žogu nomaiņa.	Projekta lēmuma pieņemšanas izvērtējums.	Neveikt nekustamā īpašuma nokalpojušo elementu atjaunošanas remontus vao to nomaiņu. Ja netiks veikti nekustamā īpašuma nokalpojušo elementu remonti vai to nomaiņas, tad būtiski pasliktināsies tīkla drošums un apkalpošanas drošums.	350,00	350,00

3. PIELIKUMS

Kapitālieguldījumu objekta veids	Vispārīgs tehniskais raksturojums (t. sk. tīkla tehniskais raksturojums, ja attiecināms)	Kopējo izmaksu samazināšanas iespēju identificēšanai piemērotā pieeja	Alternatīvu izvērtējums, indicējot izvēlētā risinājuma priekšrocību	Kopējie plānotie kapitālieguldījumi pa gadiem (tūkst. EUR)	
				2027	2028
Energosistēmas vadības un tirgus platformas	Energosistēmas reāllaika uzraudzības un vadības, balansēšanas, elektroenerģijas tirgus datu apmaiņas un reģionālās koordinācijas IT sistēmu attīstība	Risinājumu funkcionalitātes un kapacitātes optimizācija, vērtējot ieviešanas, licencēšanas, infrastruktūras, integrācijas un uzturēšanas izmaksas.	Izvērtējama esošo risinājumu turpmāka izmantošana, modernizācija vai nomaiņa, priekšroku dodot risinājumam, kas ar samērīgām dzīves cikla izmaksām nodrošina augstāku pieejamību, drošību un atbilstību energosistēmas vadības un reģionālās sadarbības prasībām.	665,00	649,00
Pamatdarbības informācijas sistēmas, dati un analītika	Pamatdarbības procesu, aktīvu un ģeotelpisko datu pārvaldības, datu apmaiņas, analītikas un lēmumu atbalsta informācijas sistēmas.	Esošās funkcionalitātes un risinājumu konsolidācijas izvērtēšana, mazinot funkciju dublēšanos un optimizējot izstrādes, licencēšanas, integrācijas un uzturēšanas izmaksas.	Izvērtējama esošo sistēmu pilnveidošana, konsolidācija vai jaunu risinājumu ieviešana, priekšroku dodot risinājumam, kas nodrošina nepieciešamo funkcionalitāti, datu kvalitāti, augstāku automatizāciju un integrāciju ar zemākām kopējām dzīves cikla izmaksām.	1188,00	1158,00
Datu pārraides, datu centru un mākoņinfrastruktūra	Kritisko informācijas sistēmu darbībai nepieciešamā datu pārraides, serveru, datu glabāšanas, virtualizācijas, datu centru, rezerves atjaunošanas un mākoņinfrastruktūra.	Infrastruktūras kapacitātes un arhitektūras optimizācija atbilstoši faktiskajai un prognozētajai slodzei, salīdzinot iegādes, licencēšanas, uzturēšanas un ekspluatācijas izmaksas.	Tiek vērtēta esošās infrastruktūras ekspluatācijas turpināšana, tās atjaunošana vai mākoņrisinājumu izmantošana, izvēloties izmaksu, drošības, atbilstības regulējumam, pieejamības un darbības nepārtrauktības ziņā optimālāko risinājumu.	1948,00	1900,00
Kiberdrošība un digitālā noturība	Informācijas sistēmu un tehnoloģiskās infrastruktūras aizsardzības, piekļuves kontroles, apdraudējumu uzraudzības, incidentu novēršanas un darbības noturības risinājumi.	Drošības risinājumu konsolidācijas un atvērtā koda risinājumu izmantošanas iespēju izvērtēšana, salīdzinot ieviešanas, licencēšanas, uzturēšanas un ekspluatācijas izmaksas visā dzīves ciklā.	Izvērtējot esošo drošības risinājumu pilnveidošanu, konsolidāciju vai nomaiņu, tiek izvēlēts risinājums, kas samērīgākajās izmaksās mazina identificētos kiberdrošības riskus un paaugstina kritisko sistēmu noturību.	665,00	899,00
Digitālā darba vide un koplietojamie IT pakalpojumi	Darbinieku digitālās darba vides infrastruktūra, tai skaitā datortehnika, kā arī saziņas, sadarbības, dokumentu aprites un darba vietu IT risinājumi.	Darba vietu standartizācija un koplietojamo IT pakalpojumu konsolidācija, optimizējot iekārtu dzīves ciklu, licenču apjomu, uzturēšanu un administrēšanu.	Izvērtējama esošo risinājumu ekspluatācijas turpināšana, atjaunošana vai konsolidācija, priekšroku dodot standartizētam risinājumam ar zemākām uzturēšanas izmaksām un vienkāršāku pārvaldību, saglabājot nepieciešamo drošības līmeni.	284,00	277,00

Persona, kas tiesīga pārstāvēt pārvades sistēmas operatoru: valdes locekle **Baiba Priedīte**
Edgars Lazda (edgars.lazda@ast.lv)

AS “AUGSTSPRIEGUMA TĪKLS” ELEKTROENERĢIJAS PĀRVADES SISTĒMAS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2027–2036

AS “Augstsprieguma tīkls”
Dārzciema iela 86, Rīga, LV-1073
T +371 6772 8353 • F +371 6772 8858

ast@ast.lv • www.ast.lv